

C Z E C H

BASIC COURSE

GRAMMAR PRACTICE EXERCISES

Volume III

Lessons 71 - 89

February 1979

DEFENSE LANGUAGE INSTITUTE
FOREIGN LANGUAGE CENTER

PREFACE

This volume is part of the Czech Basic Course that has been developed at the Defense Language Institute, Foreign Language Center, to train native English language speakers to Level 3 proficiency in understanding, speaking, reading, and writing Czech in the Institute's intensive programs. It contains the Grammar Practice Exercises to accompany Lessons 71 through 89 of the Czech Basic Course. The lesson designations correspond to those of the Czech Basic Course, Volume IV.

INTRODUCTION

This volume can be used with an instructor or in a self-paced, self-instructional mode since tapes accompany each exercise.

Each exercise is followed by a quiz that is distributed by the instructor. Students may check the correctness of their answers against a key corresponding to the exercise. Only after a student has passed the quiz will he/she be allowed to proceed to the next lesson.

Suggestions for Using this Volume

1. When used in the classroom with an instructor.

The students may have the text open, but the part containing the answers should be covered. The instructor then goes through the exercises in the following manner:

- a. Presents the correct model.
- b. Lets one student repeat and translate the model.
- c. Gives the cue.
- d. Lets another student give the correct response and translation.

After ascertaining that the students have mastered the material, the instructor distributes the quiz to the students. Each quiz has a time limit and the time is controlled by the instructor. When the students have finished the quiz the instructor will collect all quizzes and check them against the key. Those students who failed to meet the criterion will be instructed to restudy the lesson and take the quiz again. The student will not be allowed to take the same quiz more than twice.

2. When used as a self-paced, self-instructional mode (without a tape).

The student reads the explanations, examples and instructions. Then he/she goes through the exercise in the prescribed manner, i.e., covers the answers with a suitable card (provided in each book), works out the individual problems and only then checks the answers with the solutions, sliding the card down the page, line by line.

It is strongly recommended that the student read the Czech part--models, cues and questions--aloud and also voice the correct answers whenever possible.

Upon completion of the exercise the student will ask the instructor for the corresponding quiz, which must be completed within the time limit established for each quiz. The instructor will then provide the student with a key containing the answers and will discuss the student's mistakes, if any. The student must meet the criteria before being allowed to proceed to the next exercise.

3. When used with a tape as a self-paced, self-instructional mode.

Each tape contains the lesson number, the exercise number and the page number on which the exercise appears in the text. The student will proceed as under 2 above, i.e., with the correct solutions covered. He/she will perform the required tasks but instead of sliding the card down to check the correct solutions in the text, he/she will hear the correct solutions on the tape. He/she will then repeat each response during the pause provided.

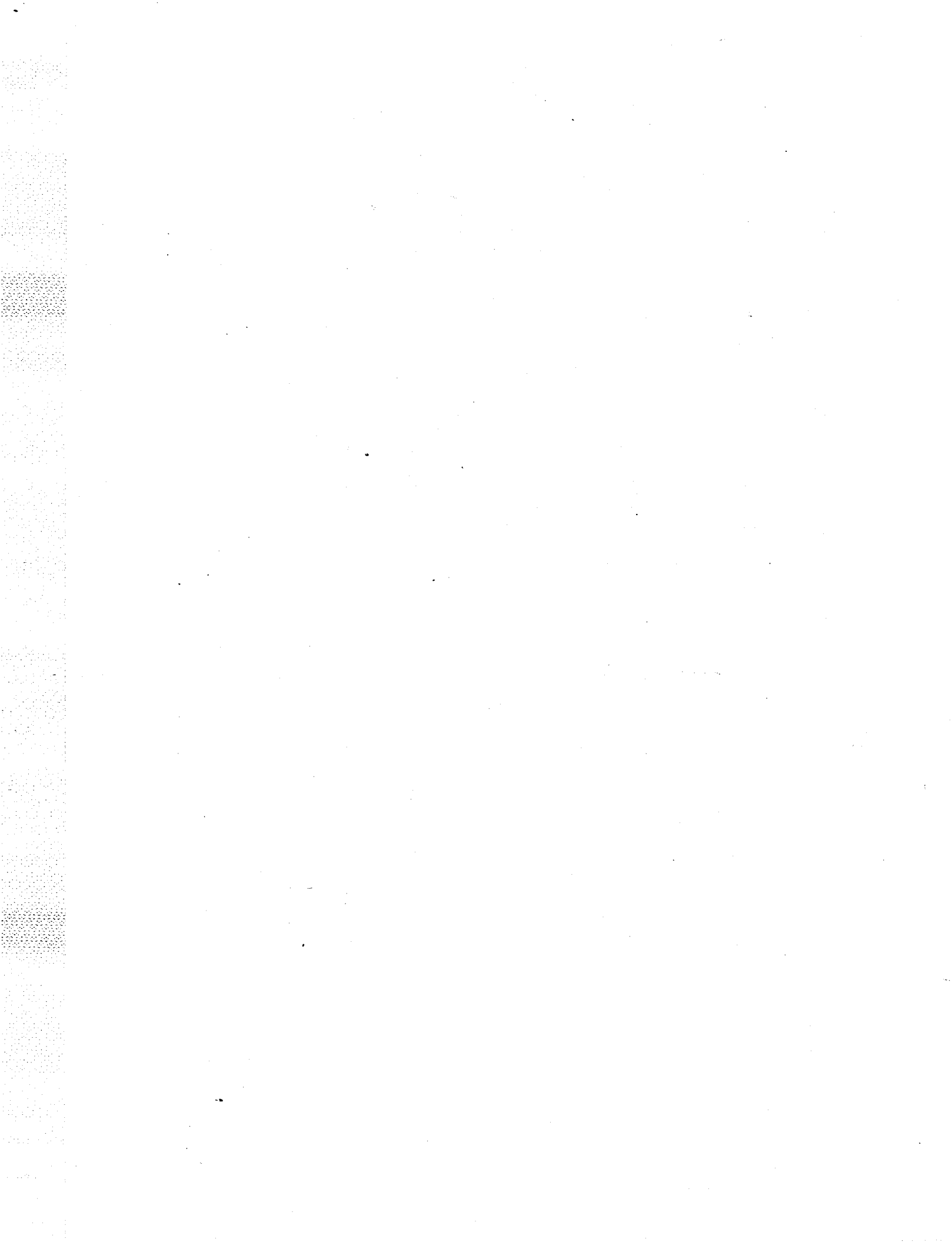
In order to work at his/her own pace, the student will control the progression of the tape using the "pause" button while doing the required exercises. When repeating the correct solution the student should:

- a. Pronounce the words correctly.
- b. Use the correct word stress.
- c. Use the correct sentence stress.
- d. Imitate the correct intonation.

CONTENTS

LESSON		PAGE
71	Genitive of Personal Pronouns	1
72	Genitive of DVA, TŘI, ČTYŘI, Dual Number	9
73	Cardinal Numerals	12
74	Ordinal Numerals	24
76	Date ZA with Genitive	34
77	Time	44
78	Weights, Measures	56
79	Declension of Numerals	64
81	Locative, Masculine, Singular	74
82	Locative, Feminine and Neuter, Singular	84
83	Locative, Plural	94
84	Locative of Possessives	106
86	Locative of Personal Pronouns	113
87	Adverbs from Adjectives	120
88	Comparison of Adjectives	131
89	Comparison of Adverbs, Declension of JESENÍKY and BESKYDY	141

Every fifth lesson of the Basic Course is a review lesson.

Lesson 71

THE GENITIVE OF PERSONAL PRONOUNS

Study the grammar notes of Lesson 71, Czech Basic Course, Volume IV, pages 11 and 12.

Normally, it is the speaker who determines whether he wants to emphasize (stress) the pronoun in the utterance or some other word or words. In the following examples, emphasis (stress) is indicated by underlining the stressed word.

Unemphatic forms

On se ho na to ptal.
(He asked him about it.)

My se ho nebojíme
(We're not afraid of him.)

Ona si tě nevšimla.
(She didn't notice you.)

Emphatic forms

Jeho se na to ptal.
OR: On se na to ptal jeho.
OR: On se jeho na to ptal.
(He asked him about it.)

Jeho se my nebojíme.
OR: My se nebojíme jeho.
OR: My se jeho nebojíme.
(We're not afraid of him.)

Tebe si ona nevšimla.
OR: Ona si tebe nevšimla.
OR: Ona si nevšimla tebe.
(She didn't notice you.)

Unemphatic forms are used when the emphasis (stress) is on some other word or words in the utterance. The position of unemphatic forms is firmly fixed. Since they carry no stress, they cannot be placed at the beginning of the sentence. They follow the first stressed word in the sentence. If the sentence contains the pronoun se or si, that pronoun precedes the unemphatic form.

Emphatic forms can occupy any place in the sentence. But remember, when speaking such sentences you must give the emphatic form prominence with your voice.

As a rule, conjunctions are stressed words, with the exception of a, ale and i. Therefore, a, ale and i can be followed by emphatic forms but not by unemphatic ones.

Examples:

On tady byl, ale nevšiml
si tě.

On tady byl, ale tebe si
nevšiml.

He was here, but he didn't
notice you.

He was here, but he didn't
notice you.

Emphatic forms are also used to point out a contrast and after prepositions.

Examples of a contrast:

Tebe se neptám, ptám se
jeho.

Bojí se jak jich tak i tebe.

I'm not asking you, I'm asking
him.

He's afraid of them and you,
too.

Note: After prepositions the sound j (third person singular and plural) is changed to ň.

Examples:

Slyšel jsem to od něho
(něj).

Já tam bez ní nejdu.

Kromě nich tam byl taky
pan Novák.

I've heard it from him.

I'm not going there without
her.

Besides them, Mr. Novak was
there, too.

The unemphatic genitive forms of personal pronouns are used for nouns in the genitive denoting quantity or number.

Examples:

Přineste nějaké mléko.

Kolik ho chcete?

Nějaké židle tady máme.

Kolik jich potřebujete?

Kupte taky sůl.

Kupte jí kilo.

Kolik je vás?

Je nás mnoho.

Bring some milk.

How much (of it) do you want?

We have some chairs here.

How many of them do you need?

Also buy some salt.

Buy one kilogram (of it).

How many of you are there?

We are many. (There are many
of us.)

Exercise 1.

a. Replace the underlined parts of these sentences with pronouns in the genitive case.

Stimulus: Nevšímejte si toho pána.

Response: Nevšímejte si ho.

(Cover this part.)

Nedržte se toho stolu!

Nedržte se ho!

On se té ženy bojí.

On se jí bojí.

Ptali jsme se těch vojáků
na cestu.

Ptali jsme se jich na cestu.

Policie se vyptávala mě a
pana Nováka na toho člověka.

Policie se nás vyptávala na
toho člověka.

Pusťte se toho auta!

Pusťte se ho!

Oni se bojí tebe a pana
Šebka.

Oni se vás bojí.

On má dost toho piva.

On ho má dost.

Je mu toho děvčete líto.

Je mu ho líto.

Oni se svých velitelů báli.

Oni se jich báli.

Kolik té kávy chcete?

Kolik jí chcete?

Máte toho mléka dost?

Máte ho dost?

Nebojte se těch koní!

Nebojte se jich!

Já se hladu bojím.

Já se ho bojím.

On se té chřipky zbavil.

On se jí zbavil.

b. Use the genitive forms of the pronouns in parentheses.

Stimulus: On se (ty) drží.

Response: On se tě drží.

(Cover this part.)

Všímejte si (ona)!	... jí
On se ptal (já).	... mě
Já (ty) lituju.	... tě
My se (oni) nebojíme.	... jich
Vy jste se (on) zbavil.	... ho
Držte se (my)!	... nás
Nechyťte se (ona)!	... jí
My (vy) litujeme.	... vás
Já jsem si (ono) všiml.	... ho

Exercise 2.

a. Replace the underlined parts of the following sentences with stressed pronouns.

Stimulus: Zeptejte se těch vojáků.

Response: Zeptejte se jich.

(Cover this part.)

On nepatří do <u>té organizace</u> do ní
Ona skočila z <u>toho okna</u> z něj (see note below)
Ten hotel je vedle <u>nádraží</u> vedle něj
U <u>těch vězňů</u> stála stráž.	... u nich
Cesta vedla podle <u>toho lesa</u> podle něj
Nedávejte to do <u>té pračky</u> !	... do ní.
Dostal jsem od <u>syna</u> dopis.	... od něho <u>or</u> od něj

(Cover this part.)

Blízko té vesnice a toho města je les.

... blízko nich

Tady je telegram od Boženy.

... od ní

Viděl jsem ho nedaleko té velké křižovatky.

... nedaleko ní

Bez dobrých pomocníků to neudělá.

... bez nich

b. In the following sentences, replace the emphatic forms with the unemphatic ones. Change the word order accordingly.

Stimulus: On se ptá tebe.

Response: On se tě ptá.

(Cover this part.)

Vy se bojíte mě.

Vy se mě bojíte.

Vás si všiml.

Všiml si vás.

Jich tam bylo moc.

Bylo jich tam moc.

Já se tebe nebojím.
(OR: Těbe se já nebojím.)
(OR: Já se nebojím tebe.)

Já se tě nebojím.

Mě se nedržte!

Nedržte se mě!

Já vím, že se ptal vás.

..., že se vás ptal.

Jí si všimněte dobře!

Dobře si jí všimněte!

(Cover this part.)

I can do it without you.

Můžu to (u)dělat bez vás.

OR: Bez vás to můžu (u)dělat.

OR: To můžu (u)dělat bez vás.

I haven't been to her place yet.

Ještě jsem u ní nebyl.

OR: Já jsem ještě u ní nebyl.

OR: U ní jsem ještě nebyl.

OR: Ještě jsem nebyl u ní.

She didn't have any money on her.

Ona neměla u sebe peníze.

OR: Neměla u sebe peníze.

OR: U sebe peníze neměla.

OR: Neměla peníze u sebe.

He had a pistol on him.

Měl u sebe pistoli.

OR: On měl u sebe pistoli.

OR: U sebe měl pistoli.

OR: On měl pistoli u sebe.

There was nobody there besides us.

Kromě nás tam nebyl nikdo.

OR: Nikdo tam nebyl kromě nás.

OR: Tam nebyl nikdo kromě nás.

The police asked me about you.

Policie se mě ptala na tebe.

Exercise 4.

a. Accusative and genitive contrasted

Stimulus: Oni na tebe čekají, bez tebe nechtějí jít.

Cue: on

Response: Oni na něho čekají, bez něho (něj) nechtějí jít.

Cues(Cover this part.)

ona

... na ni, ... bez ní

vy

... na vás, ... bez vás

ty

... na tebe, ... bez tebe

my

... na nás, ... bez nás

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
ony	... na ně, ... bez nich
já	... na mě, ... beze mě

b. Genitive and dative contrasted

Stimulus: Oni to mají od vás, proto to vracejí vám.

Cue: my

Response: Oni to mají od nás, proto to vracejí nám.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
ty	... od tebe, ... tobě
ona	... od ní, ... jí
on	... od něho (něj), ... jemu
vy	... od vás, ... vám
ony	... od nich, ... jim
já	... ode mě, ... mně

Exercise 3.

a. Translate the following Czech sentences into English.

(Cover this part.)

Mám u sebe jen \$2.

I have only \$2 on me.

Máte u sebe nůž?

Do you have a knife on you?

Ona měla ten dopis u sebe.

She had that letter on her.

On má vždycky u sebe nějaké peníze.

He always has some money on him.

Podívejte se kolem sebe!

Look around you!

Seděl venku a vedle sebe měl láhev.

He sat outside and had a bottle next to him.

Dnes večer budou u nás.

They'll be at our place tonight.

Ona je nemocná a Franta je u ní.

She's sick and Frank is at her side (with her).

b. Translate the following English sentences into Czech.

(Cover this part.)

Don't pay any attention to her!

Nevšímejte si jí!
OR: Jí si nevšímejte!

I'm going to get rid of him.

Já se ho zbavím.
OR: Zbavím se ho.
OR: Jeho se zbavím.
OR: Zbavím se jeho.

He didn't notice us.

On si nás nevšiml.
OR: Nevšiml si nás.
OR: Nás si nevšiml.

There were too many of you there.

Bylo vás tam příliš mnoho.
OR: Vás tam bylo příliš mnoho.
OR: Příliš mnoho vás tam bylo.

Lesson 72

DUAL AND THE GENITIVE OF DVA, OBA, TŘI AND ČTYŘI

Study the grammar analysis of Lesson 72, Czech Basic Course, Volume IV, pages 20 and 21.

Exercise 1.

a. In the following exercise use the genitive dual forms of the nouns given as cues.

Stimulus: Do čeho se mu díval doktor?

Cue: oči

Response: Doktor se mu díval do očí.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Do čeho se mu díval doktor?	uši	Doktor se mu díval do uší.
U čeho měl zavazadlo?	nohy	... u nohou
Do čeho byl <u>raněný</u> (wounded)?	prsa	... do prsou
Do čeho ho strčil?	ramena	... do ramenou
Do čeho berou děti všechno?	ruce	... do rukou
Kolem čeho měl deku?	kolena	... kolem kolenou

b. Put the following Czech sentences into the plural using the proper form of obě.

Stimulus: Byl raněný do ruky

Response: Byl raněný do obou rukou.

(Cover this part.)

Byl raněný do nohy.

Byl raněný do obou nohou.

Byl raněný do kolena.

... do obou kolenou

Doktor se mu díval do oka.

... do obou očí

Doktor se mu díval do ucha.

... do obou uší

Strčil ho do ramene.

... do obou ramenou

Exercise 2.

a. Use the proper form of dva or dvě in the following sentences.

Stimulus: Stříleli na nás z těžkých kulometů.

Response: Stříleli na nás ze dvou těžkých kulometů.

(Cover this part.)

Do těch pušek potřebujeme náboje.

Do těch dvou pušek potřebujeme náboje.

Ten materiál nakládali do těch aut.

Ten materiál nakládali do těch dvou aut.

U těch skladišť stojí stráž.

U těch dvou skladišť stojí stráž.

To jsou plány nepřátelských letišť.

To jsou plány dvou nepřátelských letišť.

To jsou velitelé těch čet.

To jsou velitelé těch dvou čet.

Máme tady hlášení od našich hlídek.

Máme tady hlášení od našich dvou hlídek.

On to slyšel od těch uprchlíků.

On to slyšel od těch dvou uprchlíků.

b. Use the proper form of tři in these sentences.

(Cover this part.)

Nevšímejte si těch letců!

Nevšímejte si těch tří letců!

Ptejte se na to těch civilistů!

Ptejte se na to těch tří civilistů.

To je úkol těch družstev.

To je úkol těch tří družstev.

Nakládali uhlí do těch vagonů.

Nakládali uhlí do těch tří vagonů.

Já jsem viděl zbraně u těch lidí.

Já jsem viděl zbraně u těch tří lidí.

Osvětlení těch ulic je špatné.

Osvětlení těch tří ulic je špatné.

Ty náboje jsou do těch děl.

Ty náboje jsou do těch tří děl.

c. Use the proper form of čtyři in the following sentences.

(Cover this part.)

On dodává maso do těch restaurací.

On dodává maso do těch čtyř restaurací.

Ja jsem si tam všiml těch civilistů.

Ja jsem si tam všiml těch čtyř civilistů.

Zbraně těch divizí jsou dost staré.

Zbraně těch čtyř divizí jsou dost staré.

Máme tady hlášení od čet.

Máme tady hlášení od čtyř čet.

To jsou dopisy od mých přátel.

To jsou dopisy od čtyř mých přátel.

Oni se dívali do všech zavazadel.

Oni se dívali do všech čtyř zavazadel.

Dejte ty stoly do těch zadních místností!

Dejte ty stoly do těch čtyř zadních místností.

Lesson 73

CARDINAL NUMBERS

Study cardinal numbers in Lesson 73, Czech Basic Course, Volume IV, pages 30 through 34.

Exercise 1.

Read the numerals in the following exercises in Czech.

Stimulus: 9
Response: devět

a.

(Cover this part.)

6

šest

4

čtyři

5

pět

7

sedm (read sedum)

2

dva, dvě

8

osm (read osum)

3

tři

1

jeden, jedna, jedno

b.

(Cover this part.)

16

šestnáct

19

devatenáct

12

dvanáct

15

patnáct

11

jedenáct

(Cover this part.)

13	třináct
17	sedmnáct (<u>read</u> sedumnáct)
18	osmnáct (<u>read</u> osumnáct)
14	čtrnáct

c.

(Cover this part.)

40	čtyřicet
20	dvacet
30	třicet
50	padesát
70	sedmdesát (<u>read</u> sedumdesát)
90	devadesát
60	šedesát
80	osmdesát (<u>read</u> osumdesát)

d.

(Cover this part.)

100	sto OR jedno sto
200	dvě stě
300	tři sta
400	čtyři sta
500	pět set
700	sedm (<u>read</u> sedum) set
900	devět set

(Cover this part.)

800 osm (read osum) set

600 šest set

Note: The nominative singular form sto follows the declension of the noun město; genitive: města, sta; dative: městu, stu; accusative = nominative; nominative plural: města, sta = accusative; genitive plural: měst, set (this form is used after "five"); dative: městům, stům.

The form stě is a dual form and is used only with the numeral dvě.

e.

(Cover this part.)

1000 tisíc OR jeden tisíc

2000 dva tisíce

3000 tři tisíce

4000 čtyři tisíce

5000 pět tisíc

8000 osm (read osum) tisíc

7000 sedm (read sedum) tisíc

6000 šest tisíc

9000 devět tisíc

Note: Tisíc declines like the noun klíč, but the genitive plural form, which is used with numerals, is tisíc instead of tisíců.

f.	<u>(Cover this part.)</u>
10,000	deset tisíc
15,000	patnáct tisíc
30,000	třicet tisíc
50,000	padesát tisíc
90,000	devadesát tisíc
40,000	čtyřicet tisíc
80,000	osmdesát tisíc
100,000	sto tisíc
200,000	dvě stě tisíc
400,000	čtyři sta tisíc
300,000	tři sta tisíc
500,000	pět set tisíc
700,000	sedm set tisíc
1,000,000	milión OR jeden milión
2,000,000	dva milióny
5,000,000	pět miliónů

Note: Milión declines like any masculine inanimate noun ending in a hard or neuter consonant.

g.	<u>(Cover this part.)</u>
21	dvacet jeden (jedna) OR jedenadvacet
22	dvacet dva (dvě) OR dvaadvacet
23	dvacet tři OR třiadvacet
34	třicet čtyři OR čtyřiatřicet

(Cover this part.)

45	čtyřicet pět OR pětáčtyřicet
56	padesát šest OR šestapadesát
67	šedesát sedm OR sedmašedesát
78	sedmdesát osm OR osmasedmdesát
89	osmdesát devět OR devětaosmdesát
93	devadesát tři OR třiadevadesát

h.

(Cover this part.)

112	sto dvanáct
223	dvě stě dvacet tři OR dvě stě třiadvacet
348	tři sta čtyřicet osm OR tři sta osmačtyřicet
657	šest set padesát sedm OR šest set sedmapadesát
892	osm set devadesát dva OR osm set dvaadevadesát
484	čtyři sta osmdesát čtyři OR čtyři sta čtyřiaosmdesát
765	sedm set šedesát pět OR sedm set pětašedesát
536	pět set třicet šest OR pět set šestatřicet
971	devět set sedmdesát jeden (jedna) OR devět set jedenaosmdesát
999	devět set devadesát devět OR devět set devětaadevadesát

i.

(Cover this part.)

1105	tisíc sto pět OR jedenáct set pět
5736	pět tisíc sedm set třicet šest
2492	dva tisíce čtyři sta devadesát dva
8564	osm tisíc pět set šedesát čtyři
4553	čtyři tisíce pět set padesát tři
7912	sedm tisíc devět set dvanáct
1620	tisíc šest set dvacet OR šestnáct set dvacet
6290	šest tisíc dvě stě devadesát
1977	tisíc devět set sedmdesát sedm
3222	tři tisíce dvě stě dvacet dva

j.

(Cover this part.)

22,222	dvacet dva tisíce dvě stě dvacet dva
13,431	třináct tisíc čtyři sta třicet jedna
90,912	devadesát tisíc devět set dvanáct
12,219	dvanáct tisíc dvě stě devatenáct
87,820	osmdesát sedm tisíc osm set dvacet
29,513	dvacet devět tisíc pět set třináct
19,212	devatenáct tisíc dvě stě dvanáct

(Cover this part.)

73,454	sedmdesát tři tisíce čtyři sta padesát čtyři
65,315	šedesát pět tisíc tři sta patnáct
36,790	třicet šest tisíc sedm set devadesát

Exercise 2.

When answering questions formed with "Kolik ...?" jsou is used before два, dvě, tři and čtyři, and neuter form je (past tense bylo) is used before all other numerals.

- a. Stimulus: Kolik je jedna a jedna?
Response: Jedna a jedna jsou dvě.

(Cover this part.)

Kolik je jedna a dvě?	Jedna a dvě jsou tři.
Kolik je jedna a tři?	Jedna a tři jsou čtyři.
Kolik je dvě a dvě?	Dvě a dvě jsou čtyři.
Kolik je dvě a tři?	Dvě a tři je pět
Kolik je dvě a čtyři?	Dvě a čtyři je šest.
Kolik je pět a pět?	Pět a pět je deset.

- b. Stimulus: Kolik amerických vojáků tam je?
Cue: 1
Response: Tam je jeden americký voják.

Cues(Cover this part.)

2	Tam jsou dva američtí vojáci.
3	Tam jsou tři američtí vojáci.

Cues(Cover this part.)

4	Tam jsou čtyři američtí vojáci.
5	Tam je pět amerických vojáků.
7	Tam je sedm amerických vojáků.
9	Tam je devět amerických vojáků.
15	Tam je patnáct amerických vojáků.
19	Tam je devatenáct amerických vojáků.
20	Tam je dvacet amerických vojáků.

Observe:

jeden americký voják	dva američtí vojáci	pět amerických vojáků
dvacet jeden americký voják	dvacet dva američtí vojáci	dvacet pět amerických vojáků
třicet jeden americký voják	třicet tři američtí vojáci	třicet sedm amerických vojáků
čtyřicet jeden americký voják	čtyřicet čtyři američtí vojáci	čtyřicet osm amerických vojáků
padesát jeden americký voják	padesát čtyři američtí vojáci	padesát devět amerických vojáků
sto jeden americký voják	sto čtyři američtí vojáci	sto pět amerických vojáků

But remember that more often you will hear:

jedenadvacet vojáků
 dvaadvacet vojáků
 třiadvacet vojáků
 čtyřadvacet vojáků
 pětadvacet vojáků
 čtyřiapadesát vojáků, etc.

Following numbers five and above, the noun denoting what is counted and its modifiers are in the genitive case when the number is in the nominative, genitive or accusative.

Examples:

Nom: Tady je těch deset nových studentů.
 Gen: Slyšel jsem to od deseti studentů.
 Acc: Tahle třída má deset studentů.

When the number is in the dative, locative or instrumental, the noun denoting what is counted is in the respective case and not in the genitive.

Examples:

Dat: Dejte ty knihy těm deseti novým studentům.
 Loc: Mluvil o těch deseti nových studentech.
 Instr: Šel tam s těmi deseti novými studenty.

Numbers from five up (except sto, tisíc, milión, etc.) form the genitive, dative, locative and instrumental by adding -i to the stem.

c. In the following exercise answer each question in full using the cues provided.

Stimulus: Od kolika lidí jste to slyšel?
 Cue: 5
 Response: Slyšel jsem to od pěti lidí.

	<u>Cue</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Kolika lidem jste to dal?	10	Dal jsem to deseti lidem.
U kolika lidí jste našli ty zbraně?	15	... patnácti
Kolika lidem píšete?	asi 30	... asi třiceti
U kolika lidí našli zbraně?	27	... u dvaceti sedmi OR ... u sedmadvaceti

Exercise 3.

- a. Jeden, jedna, jedno declines like ten, ta, to.

Singular:

Nom: ten jeden stůl; ta jedna židle; to jedno auto
 Gen: toho jednoho stolu; té jedné židle; toho jednoho auta
 Dat: tomu jednomu stolu; té jedné židli; tomu jednomu autu
 Acc: (inanimate) ten jeden stůl; tu jednu židli; to jedno auto: (animate) toho jednoho vojáka
 Loc: na tom jednom stole; na té jedné židli; v tom jednom autě
 Instr: tím jedním stolem; tou jednou židlí; tím jedním autem

Plural:

Nom: Tady jsou (ty) jedny noviny.
 Gen: Podívejte se do těch (jedněch) novin.
 Dat: Já nevěřím těm (jedněm) novinám.
 Acc: Kupte mi (ty) jedny noviny.
 Loc: To bylo v těch (jedněch) novinách.
 Instr: Ta kniha byla pod těmi (jedněmi) novinami.

In the following exercise put the proper form of jeden in front of the noun.

Stimulus: Já čtu dopis.
 Response: Já čtu jeden dopis.

(Cover this part.)

Já čtu knihu.	Já čtu jednu knihu.
Já kupuju slovník.	... jeden
Já hledám nováčka.	... jednoho
Já jsem se ptal na toho letce.	... jednoho
Já musím mít aspoň dalekohled.	... jeden
Ona stojí u budovy.	... u jedné
On jde k tomu autu.	... k jednomu
Oni píšou příteli.	... jednomu

(Cover this part.)

Posílají tam divizi.	... jednu
Ti důstojníci slouží u divize.	... u jedné
Dejte to do toho protokolu.	... do toho jednoho
On je proti té výpovědi.	... té jedné
Já čtu noviny každý den.	... jedny
On to má z novin.	... z jedněch

b. Numbers dva, dvě, oba, obě have a dual-number inflection.

Nom:	dva, oba letci; dvě, obě ženy; dvě, obě děvčata
Gen:	dvou, obou letců, žen, děvčat
Dat:	dvěma, oběma letcům, ženám, děvčatům
Acc:	dva, oba letce; dvě, obě, ženy; dvě, obě děvčata
Loc:	o dvou, obou letcích, ženách, děvčatech
Instr:	se dvěma, oběma letci, ženami, děvčaty

Answer in full using the cues provided.

Stimulus:	Kolik to stojí?
Cue:	jen dva dolary
Response:	To stojí jen dva dolary.

	<u>Cue</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Kolik nováčků tam bylo?	jen dva	Tam byli jen dva nováčci.
Kolik osob tam bylo?	jen dvě	... jen dvě
Od kolika čet máte už hlášení?	jen dvě	... jen od dvou
Od kolika pluků máte hlášení?	jen dva oba	... jen od dvou ... od obou
Ke kolika četám posíláte spojky?	dvě obě	... ke dvěma ... k oběma

	<u>Cue</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Kolika plukům posíláte tu zprávu?	dva oba	... dvěma ... oběma
Kolik granátů potřebujete?	dva oba	Potřebuju dva granáty ... oba
Kolik vajec potřebujete?	dvě oba	... dvě ... obě

c. Tři and čtyři are number adjectives and agree in all cases with the following noun. There is only one form, in each case, for all three genders.

Nom: tři muži; čtyři ženy; tři auta
 Gen: tří mužů; čtyř žen; tří aut
 Dat: třem mužům; čtyřem ženám; třem autům
 Acc: tři muže; čtyři ženy; tři auta
 Loc: o třech mužích; o čtyřech ženách; o třech autech
 Instr: třemi muži; čtyřmi ženami; třemi auty

Stimulus: Kolik těch stolů je tam?

Cue: 4

Response: Tam jsou čtyři stoly.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Do kolika hodin tam budete?	3	Budu tam do tří hodin.
Kolik pluků má divize?	3	... tři
	4	... čtyři
Kolik čet má rota?	4	... čtyři
Z kolika družstev se skládá četa?	4	... ze čtyř
Proti kolika divizím oni bojují?	3	... proti třem
	4	... proti čtyřem

Lesson 74

ORDINAL NUMBERS

Study ordinal numbers in Lesson 74, Czech Basic Course, Volume IV, pages 43 and 44.

Ordinal numbers denote the position or order of persons or things in a series. They answer the question "Kolikátý (which)?"

Examples:

Já jsem tady každý den
první.
Karel je tady druhý.
To je moje třetí pivo.
To je můj pátý vůz.

Every day I'm here first.
Charles is here second.
That's my third beer.
That's my fifth car.

Ordinal numbers behave the same way and follow the same declension as adjectives. První and třetí are soft adjectives; the rest are hard.

Examples--soft:

první vůz
první kniha
třetí okno
třetí týden

Examples--hard:

druhý vůz
druhá kniha
čtvrté okno
pátý týden

Note: Druhý also means "(the) other."

Examples:

Jeden voják cvičí a druhý
střílí.
Vemte (vezměte) si ten
druhý plášť.

One soldier is exercising and
the other is shooting.
Take the other overcoat.

A period after a numeral denotes an ordinal number.

Examples:

1. pluk	first regiment
3. rota	third company
2. oddělení	G-2 section (intelligence)

Exercise 1.

Read the ordinal numerals in the following exercises in Czech.

- a. Stimulus: 1.
Response: první

	<u>(Cover this part.)</u>		<u>(Cover this part.)</u>
2.	druhý	7.	sedmý
3.	třetí	6.	šestý
4.	čtvrtý	8.	osmý
9.	devátý	5.	pátý

- b. Stimulus: 17.
Response: sedmnáctý

	<u>(Cover this part.)</u>		<u>(Cover this part.)</u>
12.	dvanáctý	15.	patnáctý
14.	čtrnáctý	16.	šestnáctý
13.	třináctý	18.	osmnáctý
19.	devatenáctý	11.	jedenáctý

c. Stimulus: 30.
Response: třicátý

	<u>(Cover this part.)</u>		<u>(Cover this part.)</u>
20.	dvacátý	40.	čtyřicátý
50.	padesátý	80.	osmdesátý (osumdesátý)
70.	sedmdesátý (sedumdesátý)	90.	devadesátý
60.	šedesátý	10.	desátý

d. Stimulus: 800.
Response: osmistý

	<u>(Cover this part.)</u>		<u>(Cover this part.)</u>
100.	stý	900.	devítistý
300.	třístý	400.	čtyřstý
600.	šestistý	500.	pětistý
200.	dvoustý	700.	sedmistý

e. Stimulus: 8000.
Response: osmitisící

	<u>(Cover this part.)</u>		<u>(Cover this part.)</u>
1000.	tisící	5000.	pětitisící
2000.	dvoutisící	7000.	sedmitisící
3000.	třítisící	9000.	devítitisící
4000.	čtyřtisící	6000.	šestitisící

f. Stimulus: 10 000.
Response: desetitisící

(Cover this part.)

12 000.	dvanáctitisící
15 000.	patnáctitisící
50 000.	padesátitisící
500 000.	pět set tisíc
20 000.	dvacetitisící
40 000.	čtyřicetitisící
30 000.	třicetitisící
1 000 000.	miliontý

g. Stimulus: 21.
Response: dvacátý první or jedenadvacátý

(Cover this part.)

32.	třicátý druhý OR dvaatřicátý
43.	čtyřicátý třetí OR třiačtyřicátý
54.	padesátý čtvrtý OR čtyřiapadesátý
65.	šedesátý pátý OR pětasedesátý
76.	sedmdesátý šestý OR šestasedmdesátý
87.	osmdesátý sedmý OR sedmaosmdesátý
98.	devadesátý osmý OR osmadevadesátý

- h. Stimulus: 101.
Response: stý první or stoprvní

(Cover this part.)

202. dvoustý druhý OR dvě stě druhý
323. tři stý dvacátý třetí OR tři sta dvacáty třetí
OR tři sta třiadvacátý
434. čtyř stý třicátý čtvrtý OR čtyři sta třicátý
čtvrtý OR čtyři sta čtyřiatřicátý
545. pěti stý čtyřicátý pátý OR pět set čtyřicátý
pátý OR pět set pětáčtyřácátý
656. šesti stý padesátý šestý OR šest set padesátý
šestý OR šest set šestapadesátý
767. sedmi stý šedesátý sedmý OR sedm set šedesátý
sedmý OR sedm set sedmašedesátý
878. osmi stý sedmdesátý osmý OR osm set sedmdesátý
osmý OR osm set osmasedmdesátý
989. devíti stý osmdesátý devátý OR devět set osmdesátý
devátý OR devět set devětaosmdesátý

- i. Stimulus: 1001.
Response: tisící první or tisíc první

(Cover this part.)

1011. tisící jedenáctý OR tisíc jedenáctý
1234. tisící dvoustý třicátý čtvrtý OR tisíc dvě stě
třicátý čtvrtý OR tisíc dvě stě čtyřiatřicátý
OR dvánáct set třicátý čtvrtý OR dvánáct set
čtyřiatřicátý
1492. tisící čtyřstý devadesátý druhý OR tisíc čtyři
sta devadesátý druhý OR tisíc čtyři sta dvaadevade-
sátý OR čtrnáct set devadesátý druhý OR čtrnáct
set dvaadevadesátý.

(Cover this part.)

1978. tisící devítí stý sedmdesátý osmý OR devatenáctistý sedmdesátý osmý OR devatenáctistý osmasedmdesátý OR devatenáct set sedmdesátý osmý OR devatenáct set osmasedmdesátý

Note: The underlined responses are most commonly used.

Exercise 2.

a. Read the following Czech sentences.

Stimulus: Jiří Washington byl 1. americký prezident.

Response: Jiří Washington byl první americký prezident.

(Cover this part.)

John Adams byl 2. americký prezident.	druhý
Thomas Jefferson byl 3. americký prezident.	třetí
James Madison byl 4. americký prezident.	čtvrtý
James Monroe byl 5. americký prezident.	pátý
Andrew Jackson byl 7. americký prezident.	sedmý
Abraham Lincoln byl 16. americký prezident.	šestnáctý
Woodrow Wilson byl 28. americký prezident.	dvacátý osmý OR osmadvacátý
Franklin D. Roosevelt byl 32. prezident.	třicátý druhý OR dvaatřicátý
Harry S. Truman byl 33. prezident.	třicátý třetí OR třiatřicátý
Dwight D. Eisenhower byl 34. prezident.	třicátý čtvrtý OR čtyřiatřicátý

(Cover this part.)

John F. Kennedy byl 35. prezident.

třicátý pátý
OR petatřicátý

Lyndon B. Johnson byl 36. prezident.

třicátý šestý
OR šestatřicátý

b. Českoslovenští prezidenti--nekomunisti

(Cover this part.)

Tomáš G. Masaryk byl 1. prezident, 1918 - 1935

první
devatenáct set osmnáct až
devatenáct set třicet pět

Eduard Beneš byl 2. prezident, 1935 - 1948.

druhý
devatenáct set třicet pět až
devatenáct set čtyřicet osm

c. Českoslovenští prezidenti--komunisti.

(Cover this part.)

Klement Gottwald byl 3. prezident, 1948 - 1953.

třetí
devatenáct set čtyřicet osm
až devatenáct set padesát tři

Antonín Zápotocký byl 4. prezident, 1953 - 1957.

čtvrtý
devatenáct set padesát tři až
devatenáct set padesát sedm

Antonín Novotný byl 5. prezident, 1957 - 1968.

pátý
devatenáct set padesát sedm
až devatenáct set šedesát osm

Ludvík Svoboda byl 6. prezident, 1968 - 1975.

šestý
devatenáct set šedesát osm až
devatenáct set sedmdesát pět

Gustáv Husák, 7. prezident, 1975 -

sedmý
devatenáct set sedmdesát pět

Exercise 3.

a. Answer the following Czech questions in full using the cues provided.

Stimulus: Kolikátý prezident byl John Kennedy?
 Cue: 35.
 Response: John Kennedy byl třicátý pátý (pětatřicátý) prezident.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Kolikátou zkoušku budete mít	5.	Budeme mít pátou zkoušku.
Kolikáté století máme teď?	20.	Teď máme dvacáté století.
Kolikátý stát podle počtu obyvatel je Kalifornie?	1.	Podle počtu obyvatel Kalifornie je první stát.
Kolikátá lekce (lesson) je tohle?	74.	Tohle je sedmdesátá čtvrtá lekce OR tohle je čtyřia-sedmdesátá lekce.
Kolikátou cigaretu už dnes kouříte?	7.	Já dnes už kouřím sedmou cigaretu.
Kolikátý stát je Aljaška (Alaska)?	50.	Aljaška je padesátý stát.
Kolikáté pivo už on pije?	3.	On už pije třetí pivo.
Kolikátý den je pátek?	5.	Pátek je pátý den.
Kolikátý měsíc je prosinec?	12.	Prosinec je dvanáctý měsíc.

b. Answer these Czech questions in full using the proper form of ten třetí in your answer.

Stimulus: Který dům je to?
 Cue: ten třetí
 Response: To je ten třetí dům.

(Cover this part.)

Do kterého domu on jde?

On jde do toho třetího domu.

U kterého domu on stál?

On stál u toho třetího domu.

Naproti kterému domu jste čekal?

Já jsem čekal naproti tomu třetímu domu.

Který dům kupujete?

Já kupuju ten třetí dům.

Kterého studenta jste se na to ptal?

Já jsem se na to ptal toho třetího studenta.

Kterému studentovi jste to řekl?

Já jsem to řekl tomu třetímu studentovi.

Kterého studenta jste tam poslal?

Já jsem tam poslal toho třetího studenta.

Cue: ta třetí

(Cover this part.)

Která stanice to je?

To je ta třetí stanice.

U které stanice jste ji čekal?

Já jsem ji čekal u té třetí stanice.

Naproti které stanici je ten obchod.

Ten obchod je naproti té třetí stanici.

Na kterou stanici jdete?

Já jdu na tu třetí stanici.

Cue: to třetí

(Cover this part.)

Které auto to je?

To je to třetí auto.

Do kterého auta ona nastupuje?

Ona nastupuje do toho třetího auta.

Ke kterému autu on jde?

On jde k tomu třetímu autu.

Které auto on už kupuje?

On už kupuje třetí auto.

c. Cue: ten druhý

(Cover this part.)

Který vůz to je?

To je ten druhý vůz.

Blízko kterého vozu on stál?

On stál blízko toho druhého vozu.

Ke kterému vozu potřebujete pneumatiky?

Já potřebuju pneumatiky k tomu druhému vozu.

Na který vůz nakládají ty věci?

Ty věci nakládají na ten druhý vůz.

d. Cue: ta druhá

(Cover this part.)

Která třída to je?

To je ta druhá třída.

Do které třídy ona šla?

Ona šla do té druhé třídy.

Naproti které třídě je jeho kancelář?

Jeho kancelář je naproti té druhé třídě.

Na kterou třídu se on jde podívat?

On se jde podívat na tu druhou třídu.

e. Cue: to druhé

(Cover this part.)

Které lůžko je to?

To je to druhé lůžko.

U kterého lůžka je ten kufřík?

Ten kufřík je u toho druhého lůžka.

Ke kterému lůžku on jde?

On jde k tomu druhému lůžku.

Na které lůžko on dal ta prostěradla a ty deky?

On dal ta prostěradla a ty deky na to druhé lůžko.

Lesson 76

THE DATE

Study the grammar notes of Lesson 76, Czech Basic Course, Volume IV, pages 64 and 65.

Review the days of the week in Lesson 36, Czech Basic Course, Volume II, pages 137 and 138.

To express the date in Czech, the genitive of the ordinal number followed by the genitive of the month is used.

Examples:

Kolikátého je dnes?
Dnes je jedenáctého ledna.
Kdy se to stalo?
To se stalo patnáctého
března.

What is the date today?
Today is January 11th.
When did it happen?
That happened March 15th.

When the word year rok is given, it is also in the genitive.

Examples:

Kdy jste se narodil(a)?
Narodil(a) jsem se dvanáctého února roku tisícího devítistého padesátého druhého OR roku devatenáctistého padesátého druhého OR devatenáctistého dvaapadesátého.

When were you born?
I was born February 12, 1952.

The nominative of the year in cardinal numerals also can be used:

Roku tisíc devět set padesát dva OR devatenáct set padesát dva OR devatenáct set dvaapadesát.

When the year alone is given, the preposition v with the locative may be used:

V roce (v roku) devatenáctistém padesátém druhém OR v roce (v roku) devatenáctistém dvaapadesátém.

When the month is given, the preposition v with the locative is used to answer the question "kdy?"

Examples:

Kdy začne nový kurs?	When will the new course start?
Myslím, že v září.	In September, I think.
Kdy budete mít dovolenou?	When will you have your leave?
V červenci.	In July.

To sum up:

Dates are expressed by the genitive, in the order of day, month and year:

(4. IV. 1978) čtvrtého dubna devatenáct set sedmdesát osm (osmasedmdesát).

Note: Originally Roman (Latin) numerals were used for months (I., II., III., etc.), but since the order has been firmly established, i.e., day, month, year, it doesn't matter whether you write the date as 4. II. 1978. or 4. 2. 1978.

Days of the week: v with the accusative (Lesson 36):

V sobotu prvního října devatenáct set sedmdesát sedm.

Months: v with the locative:

V lednu, v únoru, v březnu, v červenci, v prosinci; also ve dne, by day; v noci, by night; ve věku, at (the) age (of).

The word rok can be omitted:

T. G. Masaryk zemřel (14. IX. 1937) čtrnáctého září devatenáct set třicet sedm (sedmatřicet). T. G. Masaryk died 14 September 1937.

Note: This is the most common usage.

Or it can be used with the genitive:

... roku devatenáctistého třicátého sedmého (sedmatřicátého)
OR ... roku devatenáct set třicet sedm (sedmatřicet).

Or the preposition v with the locative can be used:

... v roce (v roku) devatenáctistém třicátém sedmém (sedmatřicátém) OR ... v roce (v roku) devatenáct set třicet sedm (sedmatřicet).

Examples:

(28. IX. 1938) Dvacátého osmého září roku devatenáctistého třicátého osmého byl Mnichov.	Munich (conference was held on) 28 September 1938.
(15. III. 1939) Patnáctého března devatenáct set třicet devět nacisté obsadili ČSR.	15 March 1939 the Nazis occupied the CSR.
V dubnu, v roce devatenáctistém sedmdesátém šestém, Sovětský svaz koupil od Spojených států jedenáct milionů tun pšenice.	In April of 1976 the Soviet Union purchased 11 million tons of wheat from the U.S.
Já jsem se narodil(a) čtrnáctého ledna devatenáct set dvacet jedna.	I was born the 14th of January 1921.
V červenci devatenáct set sedmdesát šest izraelské výsadkové jednotky napadly letiště Entebbe v Ugandě a osvobodily 257 rukojmí.	In July of 1976 Israeli airborne units attacked the Entebbe airport in Uganda and freed 257 hostages.
(27. VIII. 1976) Dvacátého sedmého srpna 1976 Spojené státy prodaly Iranu 160 F-15.	On 27 August 1976 the U.S. sold Iran 160 F-15s.
Velký požár Londýna byl v srpnu v roce šestnáct set šedesát šest.	The big fire of London was in August 1666.
Velké zemětřesení v San Francisku bylo osmnáctého dubna roku devatenáct set šest.	There was a big earthquake in San Francisco on the 18th of April 1906.

V roce devatenáctistém sedm-
desátém šestém umřel "Smoky
Bear" ve věku dvaceti šesti
let.

Nezávislost Československa
byla vyhlášena dvacátého
osmého října devatenáct set
osmnáct.

In the year of 1976 Smoky the
Bear died at the age of 26.

The independence of Czechoslo-
vakia was proclaimed on the
28th of October 1918.

Exercise 1.

a. In this exercise answer in full by reading the cue.

Stimulus: Kolikátého je dnes?

Cue: 1.

Response: Dnes je prvního.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
2.	Dnes je druhého.
3.	Dnes je třetího.
4.	Dnes je čtvrtého.
5.	Dnes je pátého.
6.	Dnes je šestého.
7.	Dnes je sedmého.
8.	Dnes je osmého.
9.	Dnes je devátého.
10.	Dnes je desátého.
11.	Dnes je jedenáctého.
12.	Dnes je dvanáctého.
13.	Dnes je třináctého.
14.	Dnes je čtrnáctého.
15.	Dnes je patnáctého.

Cues(Cover this part.)

16. Dnes je šestnáctého.
17. Dnes je sedmnáctého (sedumnáctého).
18. Dnes je osmnáctého (osumnáctého).
19. Dnes je devatenáctého.
20. Dnes je dvacátého.
21. Dnes je dvacátého prvního
OR jedenadvacátého.
22. Dnes je dvacátého druhého
OR dvaadvacátého.
23. Dnes je dvacátého třetího
OR třiadvacátého.
24. Dnes je dvacátého čtvrtého
OR čtyřadvacátého
25. Dnes je dvacátého pátého
OR pětadvacátého.
26. Dnes je dvacátého šestého
OR šestadvacátého.
27. Dnes je dvacátého sedmého
OR sedmadvacátého.
28. Dnes je dvacátého osmého
OR osmadvacátého.
29. Dnes je dvacátého devátého
OR devětadvacátého
30. Dnes je třicátého.
31. Dnes je třicátého prvního
OR jedenatřicátého.

b. In this exercise read the day and the month. Answer each question in full.

Stimulus: Kdy se to stalo.
 Cue: 1/I
 Response: To se stalo prvního ledna.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
4/II	To se stalo čtvrtého února.
6/III	To se stalo šestého března.
9/IV	To se stalo devátého dubna.
12/V	To se stalo dvanáctého května.
15/VI	To se stalo patnáctého června.
18/VII	To se stalo osmnáctého července.
21/VIII	To se stalo dvacátého prvního srpna.
23/IX	To se stalo dvacátého třetího září.
28/X	To se stalo dvacátého osmého října.
29/XI	To se stalo dvacátého devátého listopadu.
31/XII	To se stalo třicátého prvního prosince.

Note: Remember that you can say dvaadvacátého, třiadvacátého, etc., instead of dvacátého druhého, dvacátého třetího, etc. You can write 15. III. or 15. 3. Sequence: the day is always first, the month is second, and the year is last.

The months in the above exercise can also be read in this manner: čtvrtého druhý, šestého třetí, devátého čtvrtý, etc. In such cases, the word měsíc is implied and is not used.

c. In this exercise answer the question in the following way:

Stimulus: Kdy bude ten zápas?

Cue: 3. 1.

Response: Ten zápas bude třetího první.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
2. 2.	Ten zápas bude druhého druhý.
5. 3.	Ten zápas bude pátého třetí.
8. 4.	Ten zápas bude osmého čtvrtý.
11. 5.	Ten zápas bude jedenáctého pátý.
14. 6.	Ten zápas bude čtrnáctého šestý.
17. 7.	Ten zápas bude sedmnáctého sedmý.
20. 8.	Ten zápas bude dvacátého osmý.
22. 9.	Ten zápas bude dvacátého druhého devátý.
25. 10.	Ten zápas bude dvacátého pátého desátý.
26. 11.	Ten zápas bude dvacátého šestého jedenáctý.
24. 12.	Ten zápas bude dvacátého čtvrtého dvanáctý.

Note: It is up to the speaker whether he wants to say "druhého února" or "druhého druhý."

d. In this exercise read the day, the month and the year.

Stimulus: 1. 1. 1978

Response: Prvního ledna devatenáct set sedmdesát osm (osmasedmdesát).

(Cover this part.)

15. 3. 1939	patnáctého března devatenáct set třicet devět OR tisíc devět set třicet devět OR devatenáct set devětatřicet
6. 7. 1415	šestého července čtrnáct set patnáct
12. 9. 1492	dvanáctého září čtrnáct set devadesát dva
4. 7. 1776	čtvrtého července sedmnáct set sedmdesát šest
17. 9. 1787	sedmnáctého září sedmnáct set osmdesát sedm
14. 4. 1865	čtrnáctého dubna osmnáct set šedesát pět
28. 7. 1914	dvacátého osmého července devatenáct set čtrnáct
20. 5. 1927	dvacátého května devatenáct set dvacet sedm
29. 9. 1938	dvacátého devátého září devatenáct set třicet osm
1. 9. 1939	prvního září devatenáct set třicet devět
25. 6. 1950	dvacátého pátého června devatenáct set padesát
20. 1. 1961	dvacátého ledna devatenáct set šedesát jedna

e. In this exercise read the day, the month and the year in the way shown.

Stimulus: 22/XI 1963

Response: dvacátého druhého (dvaadvacátého) jedenáctý
tisíc devět set šedesát tři (devatenáct set
třiašedesát) (J. F. Kennedy assassinated)

(Cover this part.)

30/V 1966	třicátého pátý devatenáct set šedesát šest (first U.S. moon landing)
28/VI 1965	dvacátého osmého šestý devatenáct set šedesát pět (first ground combat by U.S. troops in Vietnam)

(Cover this part.)

- 23/I 1968 dvacátého třetího první devatenáct set šedesát osm (North Korea seizes USS Pueblo)
- 4/IV 1968 čtvrtého čtvrtý devatenáct set šedesát osm (Rev. Martin Luther King assassinated)
- 5/VI 1968 pátého šestý devatenáct set šedesát osm (Senator Robert F. Kennedy assassinated)
- 20/I 1969 dvacátého první devatenáct set šedesát devět (Richard M. Nixon becomes 37th president of the U.S.)
- 20/VII 1969 dvacátého sedmý devatenáct set šedesát devět (Neil Armstrong walks on the moon)
- 4/V 1970 čtvrtého pátý devatenáct set sedmdesát (four Kent State University students killed)
- 15/V 1972 patnáctého pátý devatenáct set sedmdesát dva (Alabama Governor George Wallace wounded)
- 17/I 1972 sedmnáctého první devatenáct set sedmdesát dva (Watergate)
- 28/I 1973 dvacátého osmého první devatenáct set sedmdesát tři (cease-fire in Vietnam)
- 29/III 1973 dvacátého devátého třetí devatenáct set sedmdesát tři (last U.S. troops leave Vietnam)
- 10/X 1973 desátého desátý devatenáct set sedmdesát tři (Vice President Spiro Agnew resigns)
- 17/X 1973 sedmnáctého desátý devatenáct set sedmdesát tři (Arab nations cut oil exports to U.S.)
- 6/XII 1973 šestého dvanáctý devatenáct set sedmdesát tři (Gerald R. Ford sworn in as Vice President)
- 4/II 1974 čtvrtého druhý devatenáct set sedmdesát čtyři (Patricia Hearst kidnapped)
- 9/VIII 1974 devátého osmý devatenáct set sedmdesát čtyři (Nixon resigns; Ford becomes president)
- 9/III 1975 devátého třetí devatenáct set sedmdesát pět (Alaska oil pipeline construction begins)

(Cover this part.)

- 30/VII 1975 třicátého sedmý devatenáct set sedmdesát pět
(James Hoffa disappears)
- 5/IV 1976 pátého čtvrtý devatenáct set sedmdesát šest
(Howard Hughes dies)
- 28/V 1976 dvacátého osmého pátý devatenáct set sedmde-
sát šest (congressional sex scandal--
Elizabeth Ray)
- 20/VII 1976 dvacátého sedmý devatenáct set sedmdesát šest
(Mars landing)
- 27/VI 1976 dvacátého sedmého šestý devatenáct set sedm-
desát šest (Israelis free hostages at Entebbe)

Lesson 77

TIME OF DAY

Exercise 1.

In these exercises answer the question "Kolik je hodin?" in full, using the cues provided.

- a. Stimulus: Kolik je hodin?
Cue: 1
Response: Je jedna hodina.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
2	Jsou dvě hodiny.
3	Jsou tři hodiny.
4	Jsou čtyři hodiny.
5	Je pět hodin.
6	Je šest hodin.
7	Je sedm hodin.
8	Je osm hodin.
9	Je devět hodin.
10	Je deset hodin.
11	Je jedenáct hodin.
12	Je dvanáct hodin.

Note: Hodina, hodiny and hodin can be omitted with full hours.

- b. Stimulus: Kolik je hodin?
 Cue: 12:15
 Response: Je čtvrt na jednu.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
1:15	Je čtvrt na dvě.
2:15	Je čtvrt na tři.
3:15	Je čtvrt na čtyři.
4:15	Je čtvrt na pět.
5:15	Je čtvrt na šest.
6:15	Je čtvrt na sedm.
7:15	Je čtvrt na osm.
8:15	Je čtvrt na devět.
9:15	Je čtvrt na deset.
10:15	Je čtvrt na jedenáct.
11:15	Je čtvrt na dvanáct.

Note: Never say hodinu, hodiny or hodin with quarter-hours or half-hours.

- c. Stimulus: Kolik je hodin?
 Cue: 12:45
 Response: Je tři čtvrtě na jednu.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
1:45	Je tři čtvrtě na dvě.
2:45	Je tři čtvrtě na tři.
3:45	Je tři čtvrtě na čtyři.
4:45	Je tři čtvrtě na pět.

Cues(Cover this part.)

5:45	Je tři čtvrtě na šest.
6:45	Je tři čtvrtě na sedm.
7:45	Je tři čtvrtě na osm.
8:45	Je tři čtvrtě na devět.
9:45	Je tři čtvrtě na deset.
10:45	Je tři čtvrtě na jedenáct.
11:45	Je tři čtvrtě na dvanáct.

- d. Stimulus: Kolik je hodin?
Cue: 12:30
Response: Je půl jedné.

Cues(Cover this part.)

1:30	Je půl druhé.
2:30	Je půl třetí.
3:30	Je půl čtvrté.
4:30	Je půl páté.
5:30	Je půl šesté.
6:30	Je půl sedmé.
7:30	Je půl osmé.
8:30	Je půl deváté.
9:30	Je půl desáté.
10:30	Je půl jedenácté.
11:30	Je půl dvanácté.

- e. Stimulus: Kolik je hodin?
 Cue: 12:01
 Response: Je dvanáct (hodin) a jedna minuta.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
2:02	Jsou dvě (hodiny) a dvě minuty.
3:03	Jsou tři (hodiny) a tři minuty.
4:04	Jsou čtyři (hodiny) a čtyři minuty.
5:05	Je pět (hodin) a pět minut.
6:06	Je šest (hodin) a šest minut.
7:07	Je sedm (hodin) a sedm minut.
8:08	Je osm (hodin) a osm minut.
9:09	Je devět (hodin) a devět minut.
10:10	Je deset (hodin) a deset minut.
11:06	Je jedenáct (hodin) a šest minut.

- f. Stimulus: Kolik je hodin?
 Cue: 12:16
 Response: Je čtvrt na jednu a jedna minuta.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
1:17	Je čtvrt na dvě a dvě minuty.
2:18	Je čtvrt na tři a tři minuty.
3:19	Je čtvrt na čtyři a čtyři minuty.
4:20	Je čtvrt na pět a pět minut.
5:21	Je čtvrt na šest a šest minut.
6:17	Je čtvrt na sedm a dvě minuty.
8:19	Je čtvrt na devět a čtyři minuty.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
9:21	Je čtvrt na deset a šest minut.
10:22	Je čtvrt na jedenáct a sedm minut.
11:18	Je čtvrt na dvanáct a tři minuty.

- g. Stimulus: Kolik je hodin?
Cue: 12:46
Response: Je tři čtvrtě na jednu a jedna minuta.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
1:47	Je tři čtvrtě na dvě a dvě minuty.
2:48	Je tři čtvrtě na tři a tři minuty.
3:49	Je tři čtvrtě na čtyři a čtyři minuty.
4:50	Je tři čtvrtě na pět a pět minut.
5:51	Je tři čtvrtě na šest a šest minut.
6:50	Je tři čtvrtě na sedm a pět minut
7:49	Je tři čtvrtě na osm a čtyři minuty.
8:48	Je tři čtvrtě na devět a tři minuty.
9:47	Je tři čtvrtě na deset a dvě minuty.
10:46	Je tři čtvrtě na jedenáct a jedna minuta.
11:50	Je tři čtvrtě na dvanáct a pět minut.

- h. Stimulus: Kolik je hodin?
 Cue: 12:31
 Response: Je půl jedné a jedna minuta.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
1:32	Je půl druhé a dvě minuty.
2:33	Je půl třetí a tři minuty.
3:34	Je půl čtvrté a čtyři minuty.
4:35	Je půl páté a pět minut.
5:36	Je půl šesté a šest minut.
6:37	Je půl sedmé a sedm minut.
7:38	Je půl osmé a osm minut.
8:39	Je půl deváté a devět minut.
9:38	Je půl desáté a osm minut.
10:37	Je půl jedenácté a sedm minut.
11:36	Je půl dvanácté a šest minut.

- i. Stimulus: Kolik je hodin?
 Cue: 12:10
 Response: Je za pět minut čtvrt na jednu.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
1:11	Je za čtyři minuty čtvrt na dvě.
2:39	Je za šest minut tři čtvrtě na tři.
3:28	Je za dvě minuty půl čtvrté.
4:20	Je za deset minut půl páté.
5:40	Je za pět minut tři čtvrtě na šest.
6:14	Je za jednu minutu čtvrt na sedm.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
7:23	Je za sedm minut půl osmé.
8:24	Je za šest minut půl deváté.
9:42	Je za tři minuty tři čtvrtě na deset.
10:51	Je za devět minut jedenáct.
11:56	Je za čtyři minuty dvanáct.

Note: The word je can be omitted in all the above cases.

j. There is no clear-cut distinction in usage between (for 1:10) "Je jedna a deset minut" and "Je za pět minut čtvrt na dvě." Where one person would say (for 2:22) "Je čtvrt na tři a sedm minut," another might say "Je za osm minut půl třetí." Usually the expression using the hour and the half-hour is preferred. Instead of saying, "Je čtvrt na čtyři a sedm minut," one would more likely say, "Je za osm minut půl čtvrté."

Stimulus: Kolik je hodin?

Cue: 12:22

Response: More likely: (Je) za osm minut půl jedné.
Less likely: (Je) čtvrt na jednu a sedm minut.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
1:47	(Je) tři čtvrtě na dvě a dvě minuty.
2:19	(Je) čtvrt na tři a čtyři minuty.
3:38	(Je) půl čtvrté a osm minut. <u>OR</u> (Je) za sedm minut tři čtvrtě na čtyři.
4:52	(Je) za osm minut pět.
5:21	(Je) čtvrt na šest a šest minut. <u>OR</u> (Je) za devět minut půl šesté.
6:58	(Je) za dvě minuty sedm.
7:06	(Je) sedm a šest minut.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
8:09	(Je) osm a devět minut.
9:42	(Je) za tři minuty tři čtvrtě na deset.
10:15	(Je) čtvrt na jedenáct.
11:33	(Je) půl dvanácté a tři minuty.

When the hour is known to the speaker and to the listener, instead of "Je čtvrt na dvě," or "Je půl třetí," or "Tři čtvrtě na šest a dvě minuty," say; "Je čtvrt," "Je půl," or "Tři čtvrtě a dvě minuty."

Exercise 2.

To express exact time, in answer to "When...?" the preposition v with Accusative is used: v jednu (hodinu), ve čtvrt na tři, v půl sedmé, etc. (The same is true of the names of the days, as explained in Lesson 36: v pondělí, ve středu, v neděli, etc.)

Note: The preposition za is interchangeable with v: "To se stalo za pět minut dvě."

a. In this exercise use the preposition v with the cues provided.

Stimulus: V kolik hodin se to stalo?
 Cue: 1:15
 Response: To se stalo ve čtvrt na dvě.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
12:30	To se stalo v půl jedné.
5:45	To se stalo ve tři čtvrtě na šest.
7:30	To se stalo v půl osmé.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
1:05	To se stalo v jednu a pět minut.
9:03	To se stalo v devět a tři minuty.
10:45	To se stalo ve tři čtvrtě na jedenáct.

b. In this exercise use the preposition za with the cues provided.

Stimulus: V kolik hodin jste dostal tu zprávu?

Cue: 4:13

Response: Já jsem dostal tu zprávu za dvě minuty čtvrt na pět.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
10:55	Já jsem dostal tu zprávu za pět minut jedenáct.
12:28	Já jsem dostal tu zprávu za dvě minuty půl jedné.
3:44	Já jsem dostal tu zprávu za minutu tři čtvrtě na čtyři.
5:14	Já jsem dostal tu zprávu za minutu čtvrt na šest.
9:25	Já jsem dostal tu zprávu za pět minut půl desáté.
11:42	Já jsem dostal tu zprávu za tři minuty tři čtvrtě na dvanáct.

Exercise 3.

The official time (TV, radio, airline schedules, railroad schedules, etc.) is indicated using a 24-hour clock.

Examples:

Je třináct hodin a patnáct minut.

Autobus odjíždí ve čtrnáct hodin a dvacet tři minuty (or třiadvacet minut).

Notes: (1) Hodina, hodiny and hodin may be omitted:
"Je jedna a pět minut."

(2) You may omit minuta, minuty and minut only
 when the conjunction a is not used.

Examples:

Je devatenáct deset.
 Zprávy jsou v patnáct patnáct.
 Vlak odjíždí ve čtyři dvacet.

a. In this exercise use hodina, hodiny, hodin and minuta,
minuty, minut in your answer.

Stimulus: Kolik je hodin?

Cue: 1:15

Response: Je jedna hodina patnáct minut.

Cues

(Cover this part.)

13:53

Je třináct hodin a padesát tři minuty.
 OR: ... třiapadesát minut.

19:28

Je devatenáct hodin a dvacet osm minut.

23:12

Je třiadvacet hodin a dvanáct minut.

7:09

Je sedm hodin a devět minut.

14:33

Je čtrnáct hodin a třiatřicet minut.

2:45

Jsou dvě hodiny a pětadvacet minut.

b. In this exercise omit hodina, hodiny, hodin and minuta,
minuty, minut.

Stimulus: V kolik hodin to bylo?

Cue: 5:30

Response: (To bylo) v pět třicet.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
4:12	To bylo ve čtyři dvanáct.
2:10	To bylo ve dvě deset.
8:27	To bylo v osm dvacet sedm.
9:17	To bylo v devět sedmnáct.
23:42	To bylo ve dvacet tři čtyřicet dva.
17:20	To bylo v sedmnáct dvacet.

c. In this exercise use nula nula on the hour--i.e., 12:00 = dvanáct nula nula--and nula in front of the number indicating minutes--i.e., 12:03 = dvanáct nula tři.

Stimulus: V kolik hodin začala palba?

Cue: 1:05

Response: Palba začala v jednu nula pět.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
4:00	Palba začala ve čtyři nula nula.
5:07	Palba začala v pět nula sedm.
9:03	Palba začala v devět nula tři.
17:05	Palba začala v sedmnáct nula pět.
19:00	Palba začala v devatenáct nula nula.
14:01	Palba začala ve čtrnáct nula jedna.

Exercise 4.

Answer the following questions in full using the cues provided.

Stimulus: V kolik hodin vstáváte?

Cue: 5:00

Response: Já vstávám v pět hodin.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
V kolik hodin chodíte spát?	11:00	Já chodím spát v jedenáct.
V kolik hodin končí škola?	4:00	Škola končí ve čtyři hodiny.
V kolik hodin začal poplach?	19:20	Poplach začal v devatenáct dvacet.
Od kdy do kdy je škola?	8:00-4:00	Škola je od osmi do šestnácti.(OR do čtyř.)
Od kdy do kdy vydávají oběd?	11:30-12:30	Vydávají oběd od půl dvanácté do půl jedné.
Od kdy do kdy jste tam byl?	7:00-10:00	Byl jsem tam od sedmi do deseti.
Od kdy do kdy vysílala ta stanice?	6 a.m.-9 p.m.	Ta stanice vysílala od šesti do jedenadvaceti.
Od kdy do kdy jste pracoval?	8:45-5:45	Pracoval jsem od tři čtvrtě na devět do tři čtvrtě na šest.

Lesson 78

WEIGHTS AND MEASURES

Study the grammar notes of Lesson 78, Czech Basic Course, Volume IV, pages 85 through 87.

Exercise 1.

a. Délkové míry--measures of length. Read the following exercises in this manner:

Stimulus: 1 km má 1000 m.

Response: Jeden kilometr má tisíc metrů.

(Cover this part.)

1m má 1000 mm.

Jeden metr má tisíc milimetrů.

1m má 100 cm.

Jeden metr má sto centimetrů.

1m má 10 dm.

Jeden metr má deset decimetrů.

1 dm má 100 mm.

Jeden decimetr má sto milimetrů.

1 dm má 10 cm.

Jeden decimetr má deset centimetrů.

1 cm má 10 mm.

Jeden centimetr má deset milimetrů.

b. Answer the following questions using the cues provided.

Stimulus: Jak daleko je z Prahy do Bratislavy?

Cue: 372 km

Response: Z Prahy do Bratislavy je tři sta dvaasedmdesát kilometrů. OR: Z Prahy do Bratislavy jsou tři sta sedmdesát dva kilometry.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Jak daleko je z Prahy do Brna?	230 km	Z Prahy do Brna je dvě stě třicet kilometrů.
Jak daleko je z Prahy do Pardubic?	105 km	Z Prahy do Pardubic je sto pět kilometrů.
Jak daleko je z Prahy do Plzně?	91 km	Z Prahy do Plzně je devadesát jeden kilometr. OR: ... je jedenadevadesát kilometrů.
Jak daleko je z Prahy do Jihlavy?	144 km	Z Prahy do Jihlavy jsou sto čtyřicet čtyři kilometry. OR: ... je sto čtyřiačtyřicet kilometrů.
Jak daleko je z Prahy do Žiliny?	392 km	Z Prahy do Žiliny jsou tři sta devadesát dva kilometry. OR: ... je tři sta dvaadevadesát kilometrů.
Jak daleko je z Prahy do Karlových Varů?	126 km	Z Prahy do Karlových Varů je sto dvacet šest kilometrů.

c. Answer the following questions with the cues provided.

Stimulus: Jak dlouhá je ta stěna?

Cue: 5 m

Response: Ta stěna je dlouhá pět metrů.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Jak vysoká je ta stěna?	3 m	Ta stěna je vysoká tři metry.
Jak vysoké je to okno?	2 m	To okno je vysoké dva metry.
Jak vysoký je tamten strom?	24 m	Ten strom je vysoký dvacet čtyři metry. OR: ... čtyřiaadvacet metrů.
Jak daleko od sebe jsou ta dvě okna?	4 m	Ta dvě okna jsou od sebe čtyři metry.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Jak vysoký je ten dům?	5 m	Ten dům je vysoký pět metrů.
Kolik měří ten voják?	177 cm	Ten voják měří sto sedmdesát sedm centimetrů.
Kolik měří ten voják?	1m 77 cm	Ten voják měří jeden metr a sedmdesát sedm centimetrů. OR: ... metr sedmdesát sedm.
Jak vysoký je ten stůl?	75 cm	Ten stůl je vysoký sedmdesát pět centimetrů.
Kolik měří to děvče?	1.62 m	To děvče měří metr šedesát dva.
Kolik měříte?	1 cm = 0.3937 inch	*

*Figure out your height in centimeters and write the number here: _____ cm.

Exercise 2.

Plošné míry--square measures

a. Read the following exercise in this manner:

Stimulus: 1 km^2 má 1 000 000 m^2 .

Response: Jeden čtverečný kilometr má milion čtverečných metrů.

(Cover this part.)

1 m^2 má 10 000 cm^2 .

Jeden čtverečný metr má deset tisíc čtverečných centimetrů.

1 m^2 má 100 dm^2 .

Jeden čtvereční metr má sto čtverečných decimetrů.

1 dm^2 má 10 000 mm^2 .

Jeden čtverečný decimetr má deset tisíc čtverečných milimetrů.

(Cover this part.)

1 dm ² má 100 cm ² .	Jeden čtvereční decimetr má sto čtverečních centimetrů.
1 cm ² má 100 mm ² .	Jeden čtverečný centimetr má sto čtverečných milimetrů.
1 ar je 100 m ² .	Jeden ar je sto čtverečních metrů.
1 hektar je 10 000 m ² .	Jeden hektar je deset tisíc čtverečných metrů.
1 hektar je 100 a.	Jeden hektar je sto arů.
1 km ² je 100 ha.	Jeden čtvereční kilometr je sto hektarů.
1 km ² je 10 000 a.	Jeden čtverečný kilometr je deset tisíc arů.

b. Answer the following questions in full using the cues provided.

Stimulus: Kolik m² má tahle třída?

Cue: 30 m²

Response: Tahle třída má třicet čtverečních metrů.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Kolik km ² má ČSSR?	127 871 km ²	ČSSR má sto dvacet sedm tisíc osm set sedmdesát jeden čtvereční kilometr.
Kolik km ² mají Čechy?	52 062 km ²	Čechy mají padesát dva tisíce šedesát dva čtvereční kilometry.
Kolik km ² má Morava?	26 808 km ²	Morava má dvacet šest tisíc osm set osm čtverečných kilometrů.
Kolik km ² má Slovensko?	49 001 km ²	Slovensko má čtyřicet devět tisíc a jeden čtvereční kilometr.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Kolik dm^2 má tenhle stůl?	135 dm^2	Tenhle stůl má sto třicet pět čtverečných decimetrů.
Kolik cm^2 má tenhle papír?	520 cm^2	Tenhle papír má pět set dvacet čtverečných centimetrů.

Exercise 3.Váhy--weights

a. Read the following exercise in this manner:

Stimulus: 1 kg má 1000 g.

Response: Jeden kilogram má tisíc gramů.

(Cover this part.)

1 kg má 100 dkg.

Jeden kilogram má sto dekagramů.

1 dkg má 10 g.

Jeden dekagram má deset gramů.

1 q má 100 kg.

Jeden cent má sto kilogramů.

1 t má 1000 kg.

Jedna tuna má tisíc kilogramů.

1 t má 10 q.

Jedna tuna má deset centů.

b. Answer the following questions in full using the cues provided.

Stimulus: Kolik váží vojenská puška?

Cue: $3\frac{1}{2}$ kg.

Response: Vojenská puška váží tři a půl kilogramu.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Kolik váží pistole?	1 kg	Pistole váží jeden kilogram.
Kolik váží lehký kulomet?	12 kg	Lehký kulomet váží dvanáct kilogramů.
Kolik tun váží ruský tank?	50 t	Ruský tank váží padesát tun.
Kolik kilogramů váží tarasnice?	20 kg	Tarasnice váží dvacet kilogramů.
Jakou váhu má pancéřovka?	7 kg	Pancéřovka váží sedm kilogramů.
Kolik vážíte?	1 kg = 2.2 pounds	*

*Figure out your weight in kilograms and write the number here: _____.

Exercise 4.

Duté míry--measures of volume.

a. Read the following exercise in this manner:

Stimulus: 1 hl má 100 l.

Response: Jeden hektolitr má 100 litrů.

(Cover this part.)

1 hl má 1000 dcl.	Jeden hektolitr má tisíc decilitrů.
1 l má 10 dcl.	Jeden litr má deset decilitrů.
1 l má 100 cl.	Jeden litr má sto centilitrů.
1 dcl má 10 cl.	Jeden decilitr má deset centilitrů.

b. Answer the following questions using the cues provided.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Kolik litrů je jeden galón?	3.788 l	Jeden galón je tři celé sedm set osmdesát osm tisícin litru.
Kolik galónů je jeden hektolitr?	26 gl	Jeden hektolitr je dvacet šest galónů.
Kolik litrů mléka kupujete každý týden?	4 l	Každý týden kupuju čtyři litry mléka.
Jaká je spotřeba piva v ČSSR na jednoho obyvatele?	143 l	V ČSSR spotřeba piva na jednoho obyvatele je sto čtyřicet tři litry.
Jaká je spotřeba alkoholu na jednoho obyvatele?	7 l	Spotřeba alkoholu na jednoho obyvatele je sedm litrů.
Jaká je spotřeba mléka na jednoho obyvatele?	105 l	Spotřeba mléka na jednoho obyvatele je sto pět litrů.

Exercise 5.

Desetinné zlomky--decimal fractions

a. Read the following exercise in this manner:

Stimulus: 0.1

Response: Nula celá jedna desetina.

(Cover this part.)

2.01	Dvě celé jedna setina.
3.001	Tři celé jedna tisícina.
4.2	Čtyři celé dvě desetiny.
5.73	Pět celých sedmdesát tři setiny.

(Cover this part.)

6.224	Šest celých dvě stě dvacet čtyři setiny.
6.5	Šest celých pět desetin.
7.55	Sedm celých padesát pět setin.
8.755	Osm celých sedm set padesát pět tisícín.
9.36	Devět celých třicet šest setin.
11.422	Jedenáct celých čtyři sta dvacet dvě tisícíny.
12.7	Dvanáct celých sedm desetin.

b. Answer the following questions using the cues provided.

Stimulus: Jakou ráži má sovětský minomet?

Cue: 82 mm

Response: Sovětský minomet má ráži osmdesát dva milimetry.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Jakou ráži má lehký kulomet?	7.62 mm	Lehký kulomet má ráži sedm celých šedesát dvě setiny milimetru.
Jakou ráži má puška?	7.62 mm	Puška má ráži sedm celých šedesát dvě setiny milimetru.
Jakou ráži má protiletadlový kanón?	37 mm	Protiletadlový kanón má ráži třicet sedm milimetrů.
Jakou ráži má protitankový kanón?	100 mm	Protitankový kanón má ráži sto milimetrů.
Jakou ráži má protiletadlový kulomet?	12.7 mm	Protiletadlový kulomet má ráži dvanáct celých sedm desetin milimetru.
Jakou ráži má tarasnice?	82 mm	Tarasnice má ráži osmdesát dva milimetry.

Lesson 79

TIME

Study the grammar notes of Lesson 79, Czech Basic Course, Volume IV, pages 96 and 97. Review the declension of numerals in the grammar practice exercise of Lesson 73.

There is no distinct time at which ráno ends and dopoledne begins. One may say that dopoledne starts when you start your daily work. But the early part of your working day can also be referred to as ráno.

Examples:

Já jsem vstal v pět hodin ráno.

Viděl jsem ho včera ráno kolem deváté.

Celé dopoledne stříleli a odpoledne měli školu.

V poledne budu muset na poštu.

Světlo je od půl šesté ráno do půl osmé večer.

V deset hodin večer budeme poslouchat zprávy.

Přišel domů až o půlnoci.

Ve dvě hodiny v noci* se začala řeka rozvodňovat.

I got up at five in the morning.

I saw him yesterday morning about nine.

They were firing all morning and in the afternoon they had classes.

At noon I'll have to go to the post office.

Daylight is from 5:30 in the morning until 7:30 in the evening.

At ten o'clock in the evening we will listen to the news.

He didn't come home until (about) midnight.

At two o'clock in the morning the river began to overflow.

***Note:** In Czech it is possible to say v jednu, ve dvě, ve tři hodiny v noci where one would say in English "at one, at two, at three o'clock in the morning."

Exercise 1.

a. In this exercise answer the questions in full using the cues provided.

Stimulus: Kdy jste ho viděl?

Cue: půlnoc

Response: Viděl jsem ho v půlnoci.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Kdy se to stalo?	noc	To se stalo v noci.
Kdy to bylo?	půlnoc	To bylo v půlnoci.
V kolik hodin to bude?	poledne	To bude v poledne.
Kolik je hodin?	poledne	Je poledne.

b. Continue as above.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
V kolik hodin (kdy) začal ústup?	2 ráno	Ústup začal ve dvě ráno.
V kolik hodin jste zahájili palbu?	5 ráno	Palbu jsme zahájili v pět ráno.
V kolik hodin začal nepřítel útočit?	9 ráno	Nepřítel začal útočit v devět ráno.
V kolik hodin se začala řeka rozvodňovat?	10 dopoledne	Řeka se začala rozvodňovat v deset dopoledne.
V kolik hodin začal poplach?	4 dopoledne	Poplach začal ve čtyři dopoledne.
V kolik hodin jste se pokusil(a) o přechod?	3 v noci	Pokusil(a) jsem se o přechod ve tři v noci.

Exercise 2.

In the following exercise you will use jeden, jedna, jedno, dva, dvě, oba, obě, tři, čtyři, and from pět up in the nominative, genitive, dative and accusative cases.

a. Jeden with inanimate masculine noun.

Stimulus: Kolik kulometů tam je?

Cue: Jeden

Response: Tam je jeden kulomet.

(Cover this part.)

Do kolika kulometů potřebujete střelivo?

Potřebujem střelivo do jednoho kulometu.

Ke kolika kulometům potřebujete střelce?

Potřebujem střelce k jednomu kulometu.

Kolik kulometů jste tam viděl?

Viděl jsem tam jeden kulomet.

b. Jeden with an animate masculine noun.

Stimulus: Kolik střelců tam čeká?

Cue: Jeden

Response: Tam čeká jeden střelec.

(Cover this part.)

U kolika střelců jste viděl tu novou pistoli?

Já jsem viděl tu novou pistoli u jednoho střelce.

Kolik střelcům jste vydal náboje?

Já jsem vydal náboje jednomu střelci.

Kolik střelců budete na ten úkol potřebovat?

Na ten úkol budu potřebovat jednoho střelce.

c. Jedna with a feminine noun.

Cue: Jedna četa

(Cover this part.)

Jak silný útvar je tam?

Tam je jedna četa.

Od kolika čet máte výsledky?

Mám výsledky od jedné čety.

Kolika četám vydáváte ty kulometry?

Vydávám ty kulometry jedné četě.

d. Jedno with a neuter noun.

Cue: jedno družstvo

(Cover this part.)

Jak silná stráž je tam?

Tam je jedno družstvo.

U kolika družstev máte pancéřovku?

Mám pancéřovku u jednoho družstva.

Kolika družstvům vydáváte novou výstroj?

Já vydávám novou výstroj jednomu družstvu.

Jak silnou hlídku tam chcete poslat?

Já tam chci poslat jedno družstvo.

e. Dva with a masculine noun.

Cue: dva tanky

(Cover this part.)

Kolik tanků stojí naproti velitelství?

Naproti velitelství stojí dva tanky.

Do kolika tanků dáváte nová rádia?

Dávám nová rádia do dvou tanků.

(Cover this part.)

Ke kolika tankům potřebujete osádky?

Potřebuju osádky ke dvěma tankům.

Pro kolik tanků je tam místo?

Tam je místo pro dva tanky.

f. Dvě with a feminine noun.

Cue: dvě tarasnice

(cover this part.)

Kolik tarasnic tam je?

Tam jsou dvě tarasnice.

U kolika tarasnic nemáte podvozky?

Nemám podvozky u dvou tarasnic.

Kolika tarasnicím vydáváte tříštivé střely?

Vydávám tříštivé střely dvěma tarasnicím.

Kolik tarasnic budete na ten úkol ptřebovat?

Na ten úkol budu potřebovat dvě tarasnice.

g. Dvě with a neuter noun.

Cue: dvě rádia

(Cover this part.)

Kolik rádií je tady?

Tady jsou dvě rádia.

U kolika rádií nemáte antény?

Nemám antény u dvou radií.

Ke kolika radiím potřebujete nové antény?

Potřebuju antény ke dvěma radiím.

Pro kolik rádií jste ho poslal?

Poslal jsem ho pro dvě rádia.

h. Oba with a masculine noun.

Cue: oba pluky

(Cover this part.)

Kolik pluků bude útočit?	Útočit budou oba pluky.
Od koho jste dostal hlášení?	Dostal jsem hlášení od obou pluků.
Komu jste poslal tu zprávu?	Poslal jsem tu zprávu oběma plukům.
Koho jste informoval?	Informoval jsem oba pluky.

i. Obě with a feminine noun.

Cue: obě roty

(Cover this part.)

Kdo teď dělá polní výcvik?	Obě roty teď dělají polní výcvik.
Od koho máte už ty výsledky?	Mám už ty výsledky od obou rot.
Ke komu jste poslal spojky?	Poslal jsem spojky k oběma rotám.
Pro koho je ta výstroj?	Ta výstroj je pro obě roty.

j. Obě with a neuter noun.

Cue: obě velitelství

(Cover this part.)

Kdo čeká na ty posudky?	Obě velitelství čekají na ty posudky.
Od koho máte už ty zprávy?	Mám už ty zprávy od obou velitelství.

(Cover this part.)

Komu jste už telefonoval?

Telefonoval jsem už oběma velitelstvím.

Pro koho je ten telegram?

Ten telegram je pro obě velitelství.

k. Tři and čtyři have only one form, in each case, for all three genders. They have the same endings except for the genitive: tří and čtyř.

Cue: tři, čtyři děla

(Cover this part.)

Kolik děl je tam?

Tam jsou tři -čtyři děla.

Kolika dělům velíte?

Já velím třem- čtyřem dělům.

Z kolika děl střílíte?

Střílím ze tří -čtyř děl.

Pro kolik děl potřebujete munici?

Potřebuju munici pro tři -čtyři děla.

l. Numbers from five up have the same accusative as nominative and form all the other cases by adding -i to the stem.

Cue: pět, šest lidí

(Cover this part.)

Kolik lidí tam bylo?

Tam bylo pět, šest lidí.

Od kolika lidí jste to slyšel?

Slyšel jsem to od pěti, šesti lidí.

Kolika lidem jste to řekl?

Řekl jsem to pěti, šesti lidem.

Kolik lidí potřebujete na tu práci?

Na tu práci potřebuju pět, šest lidí.

Note: You can replace pět, šest in the above exercise with any number except sto, tisíc or milión.

Exercise 3.

When you read the numerals 21, 22, 33, 44 as jedenadvacet, dvaadvacet, třiatřicet, čtyřiačtyřicet, they decline like pět.

a. In this exercise answer the questions in full using the cues provided. Either form is acceptable.

Stimulus: Kolik osob tam je?

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
21	Tam je dvacet jedna osoba. OR: Tam je jedenadvacet osob.
22	Tam jsou dvacet dvě osoby. OR: Tam je dvaadvacet osob.
23	Tam jsou dvacet tři osoby. OR: Tam je třiadvacet osob.
34	Tam jsou třicet čtyři osoby. OR: Tam je čtyřiatřicet osob.
45	Tam je čtyřicet pět osob. OR: Tam je pětáčtyřicet osob.

b. Continue as above.

Stimulus: Od kolika vojáků máte takovou stížnost?

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
21	Takovou stížnost máme od dvaceti jednoho vojáka. OR: Takovou stížnost máme od jedenadvaceti vojáků.
32	Takovou stížnost máme od třiceti dvou vojáků. OR: Takovou stížnost máme od dvaatřiceti vojáků.
43	Takovou stížnost máme od čtyřiceti tří vojáků. OR: Takovou stížnost máme od třiačtyřiceti vojáků.
54	Takovou stížnost máme od padesáti čtyř vojáků. OR: Takovou stížnost máme od čtyřiapadesáti vojáků.
65	Takovou stížnost máme od šedesáti pěti vojáků. OR: Takovou stížnost máme od pětšedesáti vojáků.

c. Continue as in the previous exercise.

Stimulus: Kolika kancelářím posíláte ten seznam?

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
21	Posílám ten seznam dvaceti jedné kanceláři. OR: Posílám ten seznam jedenadvaceti kancelářím.
22	Posílám ten seznam dvaceti dvěma kancelářím. OR: Posílám ten seznam dvaadvaceti kancelářím.
23	Posílám ten seznam dvaceti třem kancelářím. OR: Posílám ten seznam třiadvaceti kancelářím.
24	Posílám ten seznam dvaceti čtyřem kancelářím. OR: Posílám ten seznam čtyřiaadvaceti kancelářím.
25	Posílám ten seznam dvaceti pěti kancelářím. OR: Posílám ten seznam pětadvaceti kancelářím.

d. Continue as above.

Stimulus: Pro kolik tanků máte pohonné hmoty?

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
51	Mám pohonné hmoty pro padesát jeden tank. OR: Mám pohonné hmoty pro jedenapadesát tanků.
52	Mám pohonné hmoty pro padesát dva tanky. OR: Mám pohonné hmoty pro dvaapadesát tanků.
53	Mám pohonné hmoty pro padesát tři tanky. OR: Mám pohonné hmoty pro třiapadesát tanků.
54	Mám pohonné hmoty pro padesát čtyři tanky. OR: Mám pohonné hmoty pro čtyřiapadesát tanků.
55	Mám pohonné hmoty pro padesát pět tanků. OR: Mám pohonné hmoty pro pětapadesát tanků.

Exercise 4.

Either answer these questions in full or give a short answer using the cues provided.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
V kolik hodin jste vstal?	5:30	Vstal jsem v půl šesté.
Od kdy do kdy musíte tady být?	8-4	Musím tady být od osmi do čtyř.
V kolik hodin snídáte?	7	Snídám v sedm.
Od kolika let berou vojáky na vojnu?	18	Vojáky berou na vojnu od osmnácti let.
Od kolika hodin je světlo?	6	Světlo je od šesti.
Do kolika hodin je světlo?	8	Světlo je do osmi.
V kolik hodin máte přestávku?	10	Mám přestávku v deset.

Lesson 81

THE LOCATIVE CASE: SINGULAR OF MASCULINE NOUNS; PREPOSITIONS

O, NA, V, PŘI AND PO; AND SOME VERBS

The locative case expresses a state of rest, never motion. It is never used without a preposition.

Prepositions na, v /ve/, po and o are used with the accusative when motion is involved or with some verbs and idioms.

Examples:

Noviny psaly o tom novém kulometu.

BUT: O co jde?
Jde o ten kulomet.

Oni jsou nastoupení v řadu.

BUT: V řad nastoupit!
Já vám říkám, že ve Frantovi se mýlíte.

Na stole stála velká lampa.

BUT: Dejte tu lampu na stůl!
Jemu na tom člověku moc záleží.

Já tam půjdu po obědě.
Poslal mi po panu Novákovi dopis.

Po četaři Šebkovi žádal peníze.

Po celou tu dobu stál venku.

On zná všechno po dvanáctou lekci /lesson/.

On se učil česky po celý rok.

The newspaper wrote about that new machine gun.

What is it all about?
It's about that machine gun.

They are formed in ranks.

Fall in!
I'm telling you that you are mistaken about Frank.

There was a big lamp standing on the table.

Put that lamp on the table!

That person is very important to him.

I'll go there after lunch.

He sent me a letter by Mr. Novák.

He asked for money from Sgt Šebek.

He was standing outside all that time.

He knows everything up to lesson 12.

He studied Czech for the whole year.

Exercise 1.

a. In the following exercises use the preposition o with the cues provided.

Stimulus: O čem mluvili?
 Cue: ten nový kanón
 Response: Mluvili o tom novém kanónu.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
mír	Mluvili o míru.
ten velký kufr	... o tom velkém kufru
poplach	... o poplachu
jeho útěk	... o jeho útěku
ten pravý blatník	... o tom pravém blatníku
ten dokument	... o tom dokumentu
ten nový kulomet	... o tom novém kulometě (kulometu)

b. Stimulus: O čem je ta kniha?
 Cue: ten nový výrobní postup
 Response: Ta kniha je o tom novém výrobním postupu.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
terén	Ta kniha je o terénu.
polní výcvik	... o polním výcviku
Hong Kong	... o Hong Kongu
vynález Franty Havla	... o vynálezu Franty Havla
fotbal	... o fotbalu
velký útěk z koncentračního tábora	... o velkém útěku z koncentračního tábora

c. Answer the following questions in full using the cues provided.

Stimulus: O čem je ten článek?
 Cue: účel výcviku
 Response: Ten článek je o účelu výcviku.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
O čem se učí dělostřelci?	kanón	Dělostřelci se učí o kanónu (OR o kanoně).
O čem mluví ti vojáci?	ten nový granát	Ti vojáci mluví o tom novém granatě.
O čem je to hlášení?	úraz rotného Nováka	To hlášení je o úrazu rotného Nováka.
O čem je ta zpráva?	útok nepřítele	Ta zpráva je o útoku nepřítele.
O čem píšou noviny?	ten vynález	Noviny píšou o tom vynálezu.

Exercise 2.

a. Answer the following questions in full using the preposition na with the cues provided.

Stimulus: Kde je teplo?
 Cue: Jih Kalifornie
 Response: Teplo je na jihu Kalifornie.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Kde rostou velké stromy?	sever Kalifornie	Velké stromy rostou na severu Kalifornie.
Kde měla granáty?	krk	... na krku.
Kde rostou takové stromy?	břeh toho potoka	... na břehu toho potoka.
Na čem bylo jeho jméno?	ten slovník	... na tom slovníku.
Kde si zlomil nohu?	ten přechod	... na tom přechodu.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Kde visí ten kabát?	ten věšák	... na tom věšáku
Kde je kapitán Nový?	oběd	... na obědě
Na čem měl krev?	kabát	... na kabátě
Kde měl hezké pero?	klobouk	... na klobouku
Kde není zase papír?	záchod	... na záchodě
Kde nebylo číslo?	ten spis	... na tom spise
Kde byla ta kniha?	ten malý stůl	... na tom malém stole
Kde on pracuje?	pracovní úřad	... na pracovním úřadě

- b. Stimulus: Na čem jsou nárameníky?
 Cue: plášť
 Response: Nárameníky jsou na plášti.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Na čem je číslo?	ten klíč	Číslo je na tom klíči
Kde měl malou jízvu?	obličej	... na obličejí
Jak jste psal ten do- pis?	psací stroj	... na psacím stroji
Na čem mu moc záleží?	ten boj	... na tom boji
Na čem bylo číslo tří- dy?	každý koš	... na každém koši
Na čem bylo jeho jmé- no?	ten zapalo- vač	... na tom zapalovači

Exercise 3.

In the following exercise use the preposition v with the cues provided. Give a full answer to each question.

- a. Stimulus: Kde byly ty věci?
 Cue: ten malý kufřík
 Response: Ty věci byly v tom malém kufříku.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
ten hezký park	Ty věci byly v tom hezkém parku.
osobní vlak	... v osobním vlaku
ten nový bar	... v tom novém baru
ten starý vůz	... v tom starém voze
ten byt	... v tom bytě
ten potok	... v tom potoku (<u>or</u> potoce)
ten velký tábor	... v tom velkém táboře
ten vojenský plášť	... v tom vojenském plášti
ten velký koš	... v tom velkém koši

- b. Stimulus: Kde jste viděl Frantu a Boženu?
 Cue: ten moderní bar
 Response: Viděl jsem je v tom moderním baru.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Kde je moc prachu?	vzduch	Moc prachu je ve vzduchu.
Kdy nepotřebujem záložníky?	mír	... v míru
Kde nebyly náboje?	zásobník	... v zásobníku
Kde jste to četl?	ten dopis	... v tom dopise
V čem to bylo?	ten hnědý papír	... v tom hnědém papíře (papíru)

<u>Stimuli</u>	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
V čem jste tam jel?	jeho vůz	... v jeho voze
V čem byl ten mate - riál?	vagón	... ve vagóně
Kde spíte?	zadní pokoj	... v zadním pokoji

Exercise 4.

In the following exercises use the preposition po with the cues provided. Answer in full.

- a. Stimulus: Kdy jste šel na pivo?
 Cue: ten výslech
 Response: Šel jsem na pivo po tom výslechu.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
poplach	Šel jsem na pivo po poplachu.
příchod Franty	... po příchodu Franty
fotbal	... po fotbale (fotbalu)
zápas	... po zápase
oběd	... po obědě
konec filmu	... po konci filmu

- b. Stimulus: Kudy (po čem) jste tam šel? (kudy ? - which way?)
 Cue: levý břeh řeky
 Response: Šel jsem tam po levém břehu řeky.

<u>Stimuli</u>	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Kde se rád procházíte?	park	Já se rád procházím po (or v) parku.
Kdy čistili zbraně?	boj	... po boji

<u>Stimuli</u>	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Kdy jste ho zase viděl?	rok	... po roce
Kde on cestuje?	celý svět	... po celém světě
Kde jste ho viděl chodit?	hřbitov	... po hřbitově
Kdy mu to chcete říct?	konec hodiny	... po konci hodiny

Exercise 5.

In the following exercises use the preposition při with the cues provided. Answer in full.

Stimulus: Při čem se mu to stalo?

Cue: poplach

Response: Stalo se mu to při poplachu.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Kdy přišel k úrazu?	výcvik	Přišel k úrazu při výcviku.
Kdy měli velké ztráty?	protiútok	... při protiútoku
Kdy jste viděl, že nepřítel je moc silný?	jeho útok	... při jeho útoku
Kdy jste byl v tom krytě?	nálet	... při náletu
Kdy vám to řekli?	ranní nástup	... při ranním nástupu
Kdy se musíte dívat na velitele?	pozdrav	... při pozdravu

Exercise 6. Animate masculine nouns

a. Stimulus: O kom jste mluvili?

Cue: kapitán Novák

Response: Mluvili jsme o kapitánu Novákovi.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
pan Beneš	Mluvili jsme o panu Benešovi.
doktor Navrátil	... o doktoru Navrátilovi

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
major Drábek	... o majoru Drábkovi
ten člověk	... o tom člověku
mladý Horák	... o mladém Horákovi
ten dobrý mechanik	... o tom dobrém mechanikovi
ten nový pilot	... o tom novém pilotovi

- b. Stimulus: Na kom mu moc záleží?
 Cue: ten zajatec
 Response: Záleží mu moc na tom zajatci.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
strýc Václav	Záleží mu moc na strýci Václavovi.
četař Hudec	... na četaři Hudcovi
mladý Kubeš	... na mladém Kubešovi
ten nový lékař	... na tom novém lékaři
ten starý učitel	... no tom starém učitelovi
ten mladý letec	... na tom mladém letci
velitel první roty	... na veliteli první roty
ten soudce	... na tom soudci
ten strojvůdce	... na tom strojvůdci

- c. Stimulus: Po kom to on poslal?
 Cue: nějaký známý
 Response: On to poslal po nějakém známém.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
rotný Veselý	On to poslal po rotném Veselém.
ten vrátný	... po tom vrátném
ten průvodčí	... po tom průvodčím
ten nový krejčí	... po tom novém krejčím

- d. Stimulus: Po kom to on žádal?
 Cue: ten starý komunista
 Response: On to žádal po tom starém komunistovi.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
ten tankista	On to žádal po tom tankistovi.
ten staršina	... po tom staršinovi
ten civilista	... po tom civilistovi
ten mladý civilista	... po tom mladém civilistovi

Exercise 7.

Answer the following questions in full using the cues provided.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
O čem je ten článek?	ten nový tank	Ten článek je o tom novém tanku.
O kom jste to slyšel?	ten starý soudce	... o tom starém soudci

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Na čem vám moc nezáleží?	ten spis	... na tom spise (or spisu)
Na kom vám nezáleží?	jeho přítel	... na jeho příteli
Na kom nic nežadáte?	velitel roty	... na veliteli roty
Po kom on chtěl ty informace?	zpravodajský důstojník	... po zpravodajském důstojníkovi
Po čem (kde) rád chodí?	les	... po lese
V čem jste to četl?	jeden časopis	... v jednom časopise
V kom jste se mýlil?	ten civilista	... v tom civilistovi
O čem nic nevíte?	ten vynález	... o tom vynálezu
O kom nemáte zprávy?	nepřítel	... o nepříteli
Kdy (po čem) jste šel na pivo?	fotbalový zápas	... po fotbalovém zá- pase

Lesson 82

THE LOCATIVE CASE SINGULAR OF FEMININE AND NEUTER NOUNS

Study the grammar notes of Lesson 82, Czech Basic Course, Volume IV, pages 126 through 128. Compare them with the grammar notes of Lesson 18, Czech Basic Course, Volume I, pages 148 and 149.

The locative singular of feminine nouns and their modifiers is without exception the same as the dative singular.

Stems ending in hard consonants soften the final consonant before the ending -e, -ě.

Examples:

		<u>Nominative</u>	<u>Dative and Locative</u>
h, g	- z	podlaha jaga (witch)	podlaze jaze
ch	- š	střecha (roof)	střeše
k	- c	studentka	studentce
d	- ť	třída	třídě
t	- ř	teta	tetě
n	- ě	stěna	stěně
r	- ě	sestra	sestře

Remember that dcera is dceři in dative and locative.

Remember that -ě is written after f, v, p, b, m, d, t and n. All other consonants are followed by -e.

Examples:

Noviny psaly o té katastrofě.	The newspaper wrote about that catastrophe.
On byl v Haifě.	He was in Haifa.
On pracuje na správě budov.	He works at the Building Administration office.
Policie byla na jeho stopě.	The police were on his trail.
Na přilbě měl hodnostní odznak.	He had a rank insignia on his helmet.
V zimě tam nemůžou bydlet.	They cannot live there in the winter.

V osm hodin byli všichni ve třídě.
 V jedné minutě byl pryč.
 V pokladně nebyly žádné peníze.

They were all in the classroom at eight (o'clock).
 He was gone in one minute.
 There was no money in the cash register (or treasury).

Exercise 1.

In the following exercises complete the Czech statements by using the cues provided.

- a. Stimulus: On slouží v ...
 Cue: armáda
 Response: On slouží v armádě.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Oni mluvili o ...	ta katastrofa	Oni mluvili o té katastrofě.
Celou tu dobu byla na ...	svoboda	Celou tu dobu byl na svobodě. (free)
Pochodovali po ...	cesta	Pochodovali po cestě.
Ona seděla na ...	tráva	Ona seděla na trávě.
Já jsem ho viděl na ...	ta křižovatka	Já jsem ho viděl na té křižovatce.
To dítě lezlo po ...	podlaha	To dítě lezlo po podlaze.
Každý den jedí v ...	jídelna	Každý den jedí v jídelně.

b. Continue as above.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
On není doma, je v ...	práce	On není doma, je v práci. (at work)
Odpověď byla na ...	tabule	Odpověď byla na tabuli.
Ona stála na ...	ulice	Ona stála na ulici.
Ty tanky jely po ...	silnice	Ty tanky jely po silnici.
On měl odznak na ...	čepice	On měl odznak na čepici.
Máňa byla v ...	kuchyně	Máňa byla v kuchyni.
Já budu vystupovat až na ...	ta stanice	Já budu vystupovat až na té stanici.

c. Continue as above.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
On pořád mluví jen o ...	ta výzbroj	On pořád mluví jen o té výzbroji.
Ona to měla v ...	láhev	Ona to měla v láhvi.
Oni tam můžou jít po ...	trať	Oni tam můžou jít po trati.
Celý den byli o ...	žízeň	Celý den byli o žízni. (thirsty)
Desátník Hrubý je na ...	stráž	Desátník Hrubý je na stráží.
On měl mýdlo na ...	obličej	On měl mýdlo na obličejí.
Jen dobré věci byly v ...	ta výstroj	Jen dobré věci byly v té výstroji.

d. Continue as above.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
To všechno nebudete smět dělat v ...	budoucnost	To všechno nebudete smět dělat v budoucnosti.
To stálo v ...	ta stížnost	To stálo v té stížnosti.
Ona byla v ...	místnost	Ona byla v místnosti.
Vy to budete mít na ...	starost	Vy to budete mít na starosti.
To bylo od nás ve ...	velká vzdálenost	To bylo od nás ve velké vzdálenosti.
Všechny ty informace byly v ...	jeho žádost	Všechny ty informace byly v jeho žádosti.
On nechce mluvit o ...	ta nepříjemnost	On nechce mluvit o té nepříjemnosti.

e. Continue as above.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
My jsme nemluvili o ...	paní Nová	My jsme nemluvili o paní Nové.
On ví vše o ...	slečna Horáková	On ví vše o slečně Horákové.
Já jsem to poslal po ...	paní Šimková	Já jsem to poslal po paní Šimkové.
To říkali o ...	soudružka Gottwaldová	To říkali o soudružce Gottwaldové.
Oni tam přišli až po ...	Máňa Světlá	Oni tam přišli až po Máně Světlé.
Jemu záleží na ...	desátnice Blažková	Jemu záleží na desátnici Blažkové.
Já jsem to věděl o ...	kapitánka Hrubá	Já jsem to věděl o kapitánce Hrubé.

Exercise 2 .

In the following exercise answer each question in full using the cues provided.

Stimulus: Kde ona bydlí?
 Cue: ta moderní vila
 Response: Ona bydlí v té moderní vile.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Po kom jste to poslal?	stará paní Svatá	Poslal jsem to po staré paní Svaté.
Kde je ta jednotka teď?	ta malá vesnice	Ta jednotka je teď v té malé vesnici.
Kde je jeho kancelář?	ta zadní místnost	Jeho kancelář je v té zadní místnosti.
Po čem chodí ty hlídky?	ta železniční trať	Ty hlídky chodí po té železniční trati.
Kde (v čem) jste to četl?	jeho poslední stížnost	Četl jsem to v jeho poslední stížnosti.
Na kom mu moc záleží?	ta nová ošetřovatelka	Na té nové ošetřovatelce mu moc záleží.
O čem se učí vojáci?	kadence pě- chotních zbraní	Vojáci se učí o kadenci pěchotních zbraní.
Kde se to stalo?	ta široké ulice	To se stalo na té široké ulici.
Kde oni často jedí?	ta nová restaurace	Oni často jedí v té nové restauraci.
O čem psaly noviny?	ta velká katastrofa	Noviny psaly o té velké katastrofě.

Exercise 3. The locative case of neuter nounsa. -o nouns with the locative ending -e, -ě

Stimulus: Ta kniha je na ...

Cue: okno

Response: Ta kniha je na okně.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Oni tam jezdí jen v ...	léto	Oni tam jezdí jen v létě.
Hodnostní odznaky mají na ...	rameno	Hodnosti odznaky mají na rameně. OR: ... na rameni.
To se stalo na ...	toto místo	To se stalo na tomto místě.
Ty věci jsou na ...	zadní sedadlo	Ty věci jsou na zadním sedadle.
Já rád jezdím na ...	kolo	Já rád jezdím na kole.
On hraje (fotbal) na ...	pravé křídlo	On hraje na pravém křídle.
Ta modrá košile je v ...	špinavé prádlo	Ta modrá košile je v špinavém prádle.

b. -ho, -cho, -ko nouns with the locative ending -u

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Bolí ho v ...	levé ucho	Bolí ho v levém uchu.
On má něco v ...	pravé oko	On má něco v pravém oku.
Oni bydlí na ...	východní Slovensko	Oni bydlí na východním Slovensku.
Já jsem žil dva roky v ...	západní Německo	Já jsem žil dva roky v západním Německu.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Ty deky jsou na ...	první lůžko	Ty deky jsou na prvním lůžku.
Mluvili spolu o ...	to měřítko	Mluvili spolu o tom měřítku.
To bude záležet na ...	to plnicí péro	To bude záležet na tom plnicím peru.

c. Some other -o nouns and -um nouns that have -u ending in the locative:

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
On sloužil dva roky v ...	letectvo	On sloužil dva roky v letectvu.
Já nevím nic o ...	to střelivo	Já nevím nic o tom střelivu.
Ona to slyšela na ...	rádio	Ona to slyšela na rádiu.
Oni pracují na ...	ministerstvo národní obrany	Oni pracují na ministerstvu národní obrany.
To se stává jen v ...	jedno procento případů	To se stává jen v jednom procentu případů.
On se mýlil ...	to datum	On se mýlil v tom datu.

d. Some nouns that can have either -u or -e(-ě) in the locative:

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Oni seděli v ...	to malé auto	Oni seděli v tom malém autě. OR: Oni seděli v tom malém autu.
To slovo bylo v ...	to heslo	To slovo bylo v tom hesle. OR: To slovo bylo v tom heslu.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Dva tanky byly v ...	koryto té řeky	Dva tanky byly v korytě té řeky. OR: Dva tanky byly v korytu té řeky.
To bude záležet na ...	to sklo	To bude záležet na tom skle. OR: To bude záležet na tom sklu.
Oni se učí o ...	to nové dělo	Oni se učí o tom novém děle. OR: Oni se učí o tom novém dělu.
Kapitán Šťastný jede v ...	to druhé vozidlo	Kapitán Šťastný jede v tom druhém vozidle. OR: Kapitán Šťastný jede v tom druhém vozidlu.

Exercise 4.

The locative endings of all the other neuter nouns are the same as the dative endings.

a.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Oni byli měsíc na ...	moře	Oni byli měsíc na moři.
Ona vás čeká na ...	druhé nástupiště	Ona vás čeká na druhém nástupišti.
Ten autobus vždy přijížděl brzy po ...	poledne	Ten autobus vždy přijížděl brzy po poledni.
Jedna rota je tady a dvě jsou na ...	cvičiště	Jedna rota je tady a dvě jsou na cvičišti.
Všechna ta výstroj musí být ve ...	skladiště	Všechna ta výstroj musí být ve skladišti.
My jsme ji viděli na ...	letiště	My jsme ji viděli na letišti.
Ten zápas hráli na ...	to nové hřiště	Ten zápas hráli na tom novém hřišti.

b.	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
On už rok sedí ve ...	vězení	On už rok sedí ve vězení.
Brzy ráno jsem byl na ...	nádraží	Brzy ráno jsem byl na nádraží.
On to četl v ...	to hlášení	On to četl v tom hlášení.
Pan major je na ...	divizní velitelství	Pan major je na divizním velitelství.
Oni se učí o ...	vojenské zpravodajství	Oni se učí o vojenském zpravodajství.
To bylo v ...	domácí cvičení	To bylo v domácím cvičení.
Masa moc nebylo na ...	to malé kuře	Masa moc nebylo na tom malém kuřeti.

c. Words such as téma (theme, topic) and schéma (chart) end in -tu in the locative, genitive and dative. The word kupé (compartment) does not decline.

Examples:

My jsme mluvili o tom tématu.

We talked about that topic.

Na tom schématu nebylo všechno.

Not everything was on that chart.

Karel má kupé číslo jedna a Máňa bude ve vedlejším kupé.

Charles has compartment number one and Mary will be in the adjoining (next) compartment.

Exercise 5.

In the following exercise answer all the questions in full using the cues provided.

Stimulus: Kde se to stalo?
 Cue: tamto místo
 Response: To se stalo na tamtom místě.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Na čem moc záleží?	to téma	Záleží moc na tom tématu.
O čem on pořád mluví?	jídlo	On pořád mluví o jídle.
Kde je všechen ten materiál?	to nové skladiště	Všechen ten materiál je v tom novém skladišti.
O kom jste slyšel?	jeho děvče	Slyšel jsem to o jeho děvčeti.
Kde je to město?	to široké údolí	To město je v tom širokém údolí.
Na čem je víc kostí než masa?	to malé kuře	Na tom malém kuřeti je víc kostí než masa.
Kde je to vojenské cvičení?	západní Slovensko	To vojenské cvičení je na západním Slovensku.
Kde (na čem) budete spát?	jeho lůžko	Budu spát na jeho lůžku.
Na čem to bude záležet?	její chování	To bude záležet na jejím chování.
Na čem on teď pracuje?	schéma rádia	On teď pracuje na schématu rádia.
V čem tam jeli?	jeho nové auto	Oni tam jeli v jeho novém autě. OR: ... autu.
Kde má on kancelář?	divizní velitelství	On má kancelář na divizním velitelství.

Lesson 83

THE LOCATIVE CASE PLURAL

Study the grammar notes of Lesson 83, Czech Basic Course, Volume IV, pages 138 and 139.

The demonstrative pronouns and adjectives (hard and soft) have the same ending in the locative plural as in the genitive plural. There is only one form for all three genders.

Examples:

<u>Masculine:</u> Oni nakupují v těch velkých moderních ob- chodech.	They're shopping in those big, modern stores.
<u>Feminine:</u> Mluvili jsme o těch dávkách.	We talked about the rations.
<u>Neuter:</u> Univerzity jsou ve všech větších amerických městech.	There are universities in all larger American cities.

Exercise 1.

a. Masculine nouns ending in hard or neuter consonants take the ending -ech in the locative plural, with the exception of those ending in -h, -ch, -k and -g.

In the following exercises finish the partial statements by putting the correct endings on the cues provided.

Stimulus: Oni bydlejí v ...
Cue: ty nové domy
Response: Oni bydlejí v těch nových domech.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
On neví nic o ...	ty vynálezy	On neví nic o těch vy- nálezech.
Všechny ty informace jsou v ...	ty spisy	Všechny ty informace jsou v těch spisech.
Noviny psaly o ...	ty velké pokusy	Noviny psaly o těch velkých pokusech.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Je nemocná, tak chodí po ...	doktoři	Je nemocná, tak chodí po doktorech.
Studenti opakují vše po ...	instruktoři	Studenti opakují vše po instruktorech.
On nechce nic slyšet o ...	ti komunisté	On nechce nic slyšet o těch komunistech.
Oni se mýlí v ...	ti lidé	Oni se mýlí v těch lidech.

b. The masculine nouns ending in -h, -ch, -k and -g take the ending -ích.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Ty stromy rostou na ...	ty břehy	Ty stromy rostou na těch březích.
Šéf se ptal po ...	ti soudruzi	Šéf se ptal po těch soudruzích.
Já jsem se mýlil v ...	ti malí hoši	Já jsem se mýlil v těch malých hoších.
Ještě pořád je sníh na ...	ty vrchy	Ještě pořád je sníh na těch vrších.
Ty věci měli v ...	ty kufříky	Ty věci měli v těch kufřících.
Velitel se mýlil v ...	ti nováčci	Velitel se mýlil těch nováčcích.
Všechna ta slova byla v ...	ty nové dialogy	Všechna ta slova byla v těch nových dialogích.
To všechno záleží na ...	jeho kolegové	To všechno záleží na jeho kolezích.

c. Masculine nouns ending in soft consonants, and some words such as les, also take the ending -ích.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Čísla jsou na ...	ty klíče	Čísla jsou na těch klíčích.
Noviny píšou o ...	těžké boje	Noviny píšou o těžkých bojích.
Hodnostní odznaky měli taky na ...	límce	Hodnostní odznaky měli taky na límcích.
On pořád cestuje po ...	různé kraje	On pořád cestuje po různých krajích.
Studenti mluví rádi o ...	učitele	Studenti rádi mluví o učitelích.
To bude záležet na ...	ti mládenci	To bude záležet na těch mládencích.
Oni byli v ...	ty hluboké lesy	Oni byli v těch hlubokých lesích.

d. Adjective-type nouns behave like adjectives.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Oni se ptali po ...	jeho známí	Oni se ptali po jeho známých.
Vojáci se mýlili v ...	ti noví rotní	Vojáci se mýlili v těch nových rotných.
Já jsem četl o ...	ti ranění	Já jsem četl o těch raněných.
Ona to věděla o ...	ti vrátní	Ona to věděla o těch vrátných.
My jsme to slyšeli o ...	ti cestující	My jsme to slyšeli o těch cestujících.

Note: Masculine nouns (inanimate) ending in -ček take the ending -ích or -ách. For the most part these are diminutives.

Examples:

letáček (leaflet)

Bylo to na těch letáčcích (or letáčkách).

stromček (little tree,
Christmas tree)

Bylo to na stroměčcích (or stroměčkách).

domeček (little house)

Bydlejí v domečcích (or domečkách).

e. In this exercise change the singular statement to plural.

Stimulus: Ten odstřelovač byl na vysokém stromě.

Response: Ti odstřelovači byli na vysokých stromech.

(Cover this part.)

Ten tank se dostal přes řeku po mostě.

Ty tanky se dostaly přes řeku po mostech.

Ten materiál je v tom zadním vagóně.

Ten materiál je v těch zadních vagónech.

Ta zpráva byla o ruském pilotovi.

Ty zprávy byly o ruských pilotech.

Já nevím nic o jeho novém kamarádovi.

Já nevím nic o jeho nových kamarádech.

To je článek o vojenském instruktorovi.

To jsou články o vojenských instruktorech.

To hlášení bylo o tom zajatci.

Ta hlášení byla o těch zajatcích.

On to říkal o tom novém řidiči.

On to říkal o těch nových řidičích.

Já jsem to četl o politickém vězňovi.

Já jsem to četl o politických vězňích.

Ona psala na tom psacím stroji.

Ony psaly na těch psacích strojích.

(Cover this part.)

On ještě mluví o tom náboji.	On ještě mluví o těch nábojích.
Ta zpráva byla o tom špehovi.	Ty zprávy byly o těch špezích.
Na břehu toho potoka byly stromy.	Na březích toho potoka byly stromy.
On žádal peníze po tom hochovi.	On žádal peníze po těch hoších.
Četl jsem to v tom letáčku.	Četl jsem to v těch letáčcích (letáčkách).
Co je na tom dialogu špatného?	Co je na těch dialozích špatného?
Člověk neslyší nic o dobrém soudci, jen o zlém.	Člověk neslyší nic o dobrých soudcích, jen o zlých.
Já jsem četl o strojvůdci, že nesmí pít.	Já jsem četl o strojvůdcích, že nesmějí pít.
To všechno záleží na jeho známém.	To všechno záleží na jeho známých.
Ona mluvila o tom spolucestujícím.	Ona mluvila o těch spolucestujících.

Exercise 2.

In the following exercises finish the partial statements by putting the correct endings on the cues provided.

a. The locative plural ending for feminine nouns ending in -a is -ách.

Stimulus: On pomáhal při ...
 Cue: ty zkoušky
 Response: On pomáhal při těch zkouškách.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Noviny psaly o ...	ty vysoké ceny	Noviny psaly o těch vysokých cenách.
Ty náboje měl v ...	kapsy	Ty náboje měl v kapsách.
Čs. cigarety jsou v ...	krabičky	Čs. cigarety jsou v krabičkách.
To bude záležet na ...	ty ošetřovatelky	To bude záležet na těch ošetřovatelkách.
Oni tam šli po ...	malé skupiny	Oni tam šli po malých skupinách.
Odstřelovači byli ve ...	všechny hlídky	Odstřelovači byli ve všech hlídkách.

b. Feminine nouns ending in -e, -ě have the ending -ích in the locative plural.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
To záleží na ...	ty operace	To záleží na těch operacích.
Ten vůz může jezdit po ...	všechny silnice	Ten vůz může jezdit po všech silnicích.
Silné hlídky chodí po ...	československé hranice	Silné hlídky chodí po československých hranicích.
Ona jí jen v ...	drahé restaurace	Ona jí jen v drahých restauracích.
My jsme mluvili o ...	jeho přítelkyně	My jsme mluvili o jeho přítelkyních.
Vy jste v ...	ty nové ubikace	Vy jste v těch nových ubikacích.

c. Feminine nouns ending in a consonant other than -ost and the type paní also have the ending -ích in the locative plural.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Oni se učí o ...	všechny zbraně	Oni se učí o všech zbraních.
Telefony jsou ve ...	všechny kanceláře	Telefony jsou ve všech kancelářích.
To víno je v ...	ty zelené láhve	To víno je v těch zelených láhvích.
Všechny ty vozy jsou v ...	garáže	Všechny ty vozy jsou v garážích.
Já nevím nic o ...	ty krádeže	Já nevím nic o těch krádežích.
Ona to říkala o ...	jeho neteře	Ona to říkala o jeho neteřích.

d. Feminine nouns ending in -ost, -ast, -ást and -ist, and also the word věc, have the ending -ech in the locative plural.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Ona nevěděla o ...	ty věci	Ona nevěděla o těch věcech.
Já jsem slyšel o ...	jeho dobré vlastnosti	Já jsem slyšel o jeho dobrých vlastnostech.
Oni mluvili o ...	ruské vojenské hodnosti	Oni mluvili o ruských vojenských hodnostech.
Všechny ty informace byly v ...	ty žádosti	Všechny ty informace byly v těch žádostech.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
My jsme to dělali po ...	části	My jsme to dělali po částech.
Velké posádky jsou ve ...	všechny oblasti	Velké posádky jsou ve všech oblastech.

e. Change the locative singular in the following statements to plural.

Stimulus: Na té hoře je ještě sníh.

Response: Na těch horách je ještě sníh.

(Cover this part.)

Četl jsem to v té knize.	Četl jsem to v těch knihách.
Ty náboje jsou v té bedně.	Ty náboje jsou v těch bednách.
Oni jeli po špatné cestě.	Oni jeli po špatných cestách.
V každé té vesnici je nepřítel.	Ve všech těch vesnicích je nepřítel.
Po té trati chodí hlídky.	Po těch tratích chodí hlídky.
On jí jen v restauraci.	On jí jen v restauracích.
My jsme nebyli v té oblasti.	My jsme nebyli v těch oblastech.
V té zadní místnosti je zima.	V těch zadních místnostech je zima.
Já nevím nic o té žádosti.	Já nevím nic o těch žádostech.
Na té silnici je silná doprava.	Na těch silnicích je silná doprava.
Slyšel jsem to o té paní.	Slyšel jsem to o těch paních.
Mluvili o té nové pušce.	Mluvili o těch nových puškách.

Exercise 3.

a. Neuter nouns ending in -o, with the exception of those ending in -ko, -ho, -cho and -go, have the ending -ech in the locative plural.

Stimulus: University jsou ve ...
 Cue: všechna ta města
 Response: University jsou ve všech těch městech.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Stráže jsou na ...	v všechna ta místa	Stráže jsou na všech těch místech.
Oni rádi jezdí na ...	kola	Oni rádi jezdí na kolech.
My jsme cvičili v ...	družstva	My jsme cvičili v družstvech.
Ty filmy hrajou ve ...	v všechna ta kina	Ty filmy hrajou ve všech těch kinech.
Nové fotokulometry jsou ve ...	v všechna ta letadla	Nové fotokulometry jsou ve všech těch letadlech.
Ty věci byly v ...	jeho zavazadla	Ty věci byly v jeho zavazadlech.

b. Neuter nouns ending in -ko, -ho, -cho and -go have the ending -ách in the locative plural.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Čistá prostěradla byla na ...	v všechna lůžka	Čistá prostěradla byla na všech lůžkách.
Ty mapy jsou ve ...	velká měřítka	Ty mapy jsou ve velkých měřítkách.
Noviny píšou o ...	velká sucha	Noviny píšou o velkých suchách.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Čísla byla na ...	všechna ta pravítka	Čísla byla na všech těch pravítkách.
Oni tam přišli v ...	bílá trička	Oni tam přišli v bílých tričkách.

c. Neuter nouns ending in -e, -ě and -i, and also the word rádio, have the ending -ích in the locative plural.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Noviny prodávají na ...	všechna nástupistě	Noviny prodávají na všech nástupišťích.
Všechny ty zbrané jsou ve ...	skladiště	Všechny ty zbrané jsou ve skladišťích.
Dobré osvětlení je na ...	ta nová hřiště	Dobré osvětlení je na těch nových hřišťích.
Čekárny jsou na ...	všechna velká nádraží	Čekárny jsou na všech velkých nádražích.
Autobusové stanice jsou na ...	všechna náměstí	Autobusové stanice jsou na všech náměstích.
Ta města leží v ...	hezká údolí	Ta města leží v hezkých údolích.
To všechno bylo v ...	jeho hlášení	To všechno bylo v jeho hlášeních.
Ruští důstojníci jsou taky na ...	československá velitelství	Ruští důstojníci jsou taky na československých velitelstvích.
Ona neví nic o ...	rádia	Ona neví nic o radiích.

d. Neuter nouns of the type děvče, kuře become děvčatech, kuřatech in the locative plural.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
My jsme to slyšeli o ...	ta hezká děvčata	My jsme to slyšeli o těch hezkých děvčatech.
On říká, že dobré maso je jen na ...	mladá kuřata	On říká, že dobré maso je jen na mladých kuřa- tech.

e. In the following sentences change the locative singular to locative plural.

	<u>(Cover this part.)</u>
V tom pásmu je několik pře- chodů.	V těch pásmech je několik pře- chodů.
V jeho zavazadle nebylo nic.	V jeho zavazadlech nebylo nic.
Učili jsme se o protitanko- vém dělu.	Učili jsme se o protitankových dělech.
Ty zajatce vozili na náklad- ním autě.	Ty zajatce vozili na nákladních autech.
Na každém lůžku jsou deky.	Na všech lůžkách jsou deky.
Já nevím, v jakém měřítku je ta mapa.	Ja nevím, v jakých měřítkách jsou ty mapy.
Lidi čekali na každém nástu- pišti.	Lidi čekali na všech nástu- pištích.
Na nádraží je čekárna.	Na nádražích jsou čekárny.
Na tom cvičišti jsou překáž- ky.	Na těch cvičištích jsou překáž- ky.
O tom letišti jsem četl.	O těch letištích jsem četl.

(Cover this part.)

V tom hlášení není nic
důležitého.

On říká o tom děvčeti, že
pracuje moc dobře.

V těch hlášeních není nic
důležitého.

On říká o těch děvčatech, že
pracují moc dobře.

f. The locative plural of oči and uši:

V očích měl prach.

Bolelo ho v uších.

He had dust in his eyes.

He had pain in his ears.

THE LOCATIVE OF POSSESSIVE PRONOUNS

Study the grammar notes of Lesson 84, Czech Basic Course, Volume IV, pages 148 and 149.

The possessive pronouns jeho (his), jeho (its) and jejich (their) are indeclinable; i.e., they do not change their form according to gender, number and case of the word they modify.

Examples:

Mluvili jsme o jeho bratrovi (sestře, děvčeti).	We talked about his brother (sister, girl).
My nevíme nic o jeho kolezích (žádostech, hlášeních).	We don't know anything about his colleagues (requests, applications, reports)
Ta zpráva byla o jejich tatínkovi (mamince, dítěti).	That information was about their father (mother, child).
To bude záležet na jejich záložnicích (zkušenostech, vozidlech).	That will depend on their reservists (experiences, vehicles).

All other possessive pronouns, like adjectives, must agree in gender, number and case with the words they modify.

Exercise 1.

In the following exercises use můj, tvůj, svůj, její, náš and váš in the locative singular and plural to answer the questions, as indicated by the cue.

- a. Stimulus: V čím (ve kterém) voze on jel?
 Cue: můj
 Response: On jel v mém voze.

(Cover this part.)

O čím příteli on mluvil?

On mluvil o mém příteli.

Na čím stroji ona psala?

Ona psala na mém stroji.

V čí žádosti to bylo?

To bylo v mé žádosti.

V čím autě ona jezdí?

Ona jezdí v mém autě.

O čích přátelích oni mluvili?

Oni mluvili o mých přátelích.

V čích věcech to bylo?

To bylo v mých věcech.

V čích psaních to četli?

To četli v mých psaních.

b. Cue: tvůj

(Cover this part.)

V čím domě se to stalo?

To se stalo v tvém domě.

Po čím bratrovi se (ona) ptala?

Ona se ptala po tvém bratrovi.

Na čí žádosti chybělo jméno?

Jméno chybělo na tvé žádosti.

Na čím místě (ona) seděla?

Ona seděla na tvém místě.

Na čích klíčích nebyla čísla?

Čísla nebyla na tvých klíčích.

Po čích sestřích se (on) ptal?

On se ptal po tvých sestřích.

V čích zavazadlech to hledali?

Oni to hledali v tvých zavazadlech.

c. Cue: svůj

(Cover this part.)

V čím bytě (on) spal?

On spal ve svém bytě.

O čím příteli (on) mluvil?

On mluvil o svém příteli.

V čí knize (on) našel ten lístek?

On našel ten lístek ve své knize.

Na čím kole (on) jel?

On jel na svém kole.

Po čích velitelích to (on) žádal?

On to žádal po svých velitelích.

O čích zkušenostech (oni) mluvili?

Oni mluvili o svých zkušenostech.

V čích zavazadlech to (oni) měli?

Oni to měli ve svých zavazadlech.

d. Cue: její

(Cover this part.)

V čí žádosti jste to četl?

Četl jsem to v její žádosti.

V čím dopise to bylo?

To bylo v jejím dopise.

O čím dítěti (on) mluvil?

On mluvil o jejím dítěti.

Po čích bratrech se (on) ptal?

On se ptal po jejích bratrech.

V čích věcech jste to hledal?

Hledal jsem to v jejích věcech.

V čích cvičeních nebyly chyby?

Chyby nebyly v jejích cvičeních.

e. Cue: náš

(Cover this part.)

V čím domě on ještě nebyl?	On ještě nebyl v našem domě.
Po čím kapitánovi to (on) chtěl?	On to chtěl po našem kapitánovi.
O čí morálce (on) mluvil?	On mluvil o naší morálce.
Na čím schématu to bylo?	To bylo na našem schématu.
O čích zajatcích psaly noviny?	Noviny psaly o našich zajatcích.
Na čích ubikacích to (oni) viděli?	Oni to viděli na našich ubikacích.
Na čích sedadlech oni seděli?	Oni seděli na našich sedadlech.

f. Cue: váš

(Cover this part.)

O čím úrazu bylo to hlášení?	To hlášení bylo o vašem úrazu.
O čím veliteli jste to slyšel?	Já jsem to slyšel o vašem veliteli.
Na čí svatbě (oni) byli?	Oni byli na vaší svatbě.
V čím prádle byla ta košile?	Ta košile byla ve vašem prádle.
O čích důvodech tam byla zmínka?	Tam byla zmínka o vašich důvodech.

(Cover this part.)

Na číh blůzách nejsou
jmenovky?Jmenovky nejsou na vašich
blůzách.Na číh lůžkách nejsou
prostěradla?Prostěradla nejsou na vašich
lůžkách.

Note: Který (which) can replace čí (whose) in the above questions, but čí is more specific and must be replaced with the possessive pronouns in the answer.

Exercise 2.

Answer the following questions in full using the cues provided.

Stimulus: Kde on měl tu zbraň?

Cue: její kufr

Response: On měl tu zbraň v jejím kufriu.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
O čem mluvíte?	jeho práce	Mluvím (e) o jeho práci.
Kde (v čem) jste to četl?	její žádost	Četl jsem to v její žádosti.
Kde (v čem) (oni) jsou?	můj dům	Oni jsou v mém domě.
Kde (na čem) se jim to stalo?	jejich svatební cesta	To se jim stalo na jejich svatební cestě.
O kom to (on) říkal?	mí hoši	On to říkal o mých hoších.
Kde (v čem) jste ho viděl?	naš klub	Viděl jsem ho v našem klubu.
O čem byl ten film?	naše boje ve Vietnamu	Ten film byl o našich bojích ve Vietnamu.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
O čem je to hlášení?	váš úraz	To hlášení je o vašem úrazu.
Na čem moc záleží?	vaše posudky	Moc záleží na vašich posudcích.
Po kom se on ptal?	tvůj bratr	On se ptal po tvém bratrovi.

Exercise 3.

Answer these questions in full using the cues provided.

Stimulus: Kde měl ten člověk obvaz?

Cue: pravá ruka

Response: Ten člověk měl obvaz na pravé ruce.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Kde (na čem) máte hodinky?	levá ruka	(Já) mám hodinky na levé ruce.
Kde (v čem) vás bolí?	pravé ucho	Bolí mě v pravém uchu.
Kde (na čem) měl obvaz?	pravé oko	(On) měl obvaz na pravém oku.
Kde (na čem) nosíte pušku?	pravé rameno	(Já) nosím pušku na pravém rameni.
Na čem měl ten zajatec obvaz?	levé koleno	Ten zajatec měl obvaz na levém koleně.
V čem byl omyl?	to datum	Omyl byl v tom datu.
O čem (on) mluvil?	jeho studium	(On) mluvil o jeho (svém) studiu.
V čem není všechno?	to schéma	Všechno není v tom schématu.
O kom jste to slyšel?	to dítě	Já jsem to slyšel o tom dítěti.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Kde (v čem) měl ten raněný kusy granátu?	obě nohy	Ten raněný měl kusy granátu v obou nohou.
Myslíte, že jsme v dobrých rukou?	ano, jsme	Ano, jsme v dobrých rukou.
Kde (na čem) nosíme jmenovky?	prsa	Jmenovky nosíme na prsou.
Kde (na čem) mají čs. vojáci hodnosti?	obě ramena	Čs. vojáci mají hodnosti na obou ramenou.
V čem má on revmatizmus?	obě kolena	On má revmatizmus v obou kolenou.
V čem je všechno?	to schéma	Všechno je v tom schématu.
Seděli všichni v jednom kupé?	dvě kupé	(Oni) všichni seděli ve dvou kupé.
Kde je Václavské náměstí?	centrum Prahy	Václavské náměstí je v centru Prahy.
Kde jsou Pardubice?	Čechy	Pardubice jsou v Čechách.
V čem měl kouř?	oči	(On) měl kouř v očích.
Kde (v čem) měl vatu (cotton), když stříleli?	uši	(On) měl vatu v uších.
O kom (ona) ráda mluví?	její děti	(Ona) ráda mluví o svých (jejích) dětech.

Lesson 86

THE LOCATIVE OF PERSONAL PRONOUNS

Study the grammar notes of Lesson 86, Czech Basic Course, Volume IV, page 163. Review personal pronouns in the accusative, Lesson 23; dative, Lesson 24; and genitive, Lesson 71.

Exercise 1.

a. Complete the following statements by using the proper locative form of the cued pronouns.

Stimulus: On se ptal po ...
Cue: já
Response: On se ptal po mně.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
ty	On se ptal po tobě.
vy	On se ptal po vás.
oni	On se ptal po nich.
ona (fem. sing.)	On se ptal po ní.
ona (neuter pl.)	On se ptal po nich.
my	On se ptal po nás.
on	On se ptal po něm.
ony	On se ptal po nich.

b. Answer the following questions by using the proper locative forms of the cued pronouns.

Stimulus: O kom oni mluví?

Cue: vy

Response: Oni mluvi o vás.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
O kom jste to slyšel?	ona	Slyšel jsem to o ní.
O kom jste mluvili?	vy	Mluvili jsme o vás.
O kom se jí zdálo?	on	Zdálo se jí o něm.
O kom psaly noviny?	my	Noviny psaly o nás.
Po kom se on ptal?	oni	On se ptal po nich.
Na kom jemu záleží?	ty	Jemu záleží na tobě.
O kom byl ten článek?	já	Ten článek byl o mně.
Při kom jste vy?	ony	My jsme při nich.
V kom jste se mýlil?	ono	Já jsem se mýlil v něm.

c. Complete the following statements by using the proper form of the cued pronouns.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Já nevím nic o ...	oni	Já nevím nic o nich.
Ona se ptala po ...	vy	Ona se ptala po vás.
Vy jste byl při ...	já	Vy jste byl při mně.
Ten článek byl o ...	ty	Ten článek byl o tobě.
Já jsem se vrátil po ...	ona	Já jsem se vrátil po ní.
On psal o ...	on	On psal o něm. OR: ... o sobě.
Ona to viděla na ...	my	Ona to viděla na nás.
Mně se zdálo o ...	ony	Mně se zdálo o nich.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Noviny psaly o ...	ono	Noviny psaly o něm.
Ona to četla o ...	ona	Ona to četla o ní. OR: ... o sobě.
Oni po ... stříleli.	my	Oni po nás stříleli.

d. In this exercise substitute pronouns for the nouns.

Stimulus: Slyšel jsem to o panu Novém.

Response: Slyšel jsem to o něm.

	<u>(Cover this part.)</u>
Ona se vrátila hned po Karlovi.	Ona se vrátila hned po něm.
Oni rádi mluví o svých dětech.	Oni rádi mluví o nich.
V těch novinách nejsou žádné zprávy.	V nich nejsou žádné zprávy.
On to měl v tom kufříku.	On to měl v něm.
Oni seděli v tom autě.	Oni seděli v něm.
Já nevím nic o té věci.	Já nevím nic o ní.
Ona věděla o těch dopisech.	Ona věděla o nich.
V té zprávě nebylo nic důležitého.	V ní nebylo nic důležitého.
Tu zbraň našli v jeho zavazadlech.	Tu zbraň našli v nich.
V tom skladišti jsou jenom přikrývky.	V něm jsou jenom přikrývky.

e. Answer the following questions in the affirmative. Use the proper personal pronoun instead of an object noun and its modifiers.

Stimulus: Je na tom mostě stráž?

Response: Ano, na něm je stráž.

(Cover this part.)

Bylo v tom vagóně uhlí?	Ano, bylo v něm uhlí.
Jsou na tom letišti bombardovací letadla?	Ano, na něm jsou bombardovací letadla.
Věděl jste o těch zbraních?	Ano, věděl jsem o nich.
Byl on v tom skladišti?	Ano, on byl v něm.
Seděla ona v tom voze?	Ano, ona seděla v něm.
Vědí oni o těch přechodech?	Ano, oni vědí o nich.
Slyšel jste to o paní Novákové?	Ano, slyšel jsem to o ní.
Mluvili jste o tom děvčeti?	Ano, mluvili jsme o něm.
Jsou na té trati hlídky?	Ano, hlídky jsou na ní.
Vyrábějí v těch továrnách stíhačky?	Ano, vyrábějí stíhačky v nich.

Exercise 2.

a. Locative and genitive contrasted. Repeat the following statement and substitute the locative and genitive pronouns as indicated by the cues.

Stimulus: Oni se ptali po mně, ale mne se neptali na nic.

Cue: ty

Response: Oni se ptali po tobě, ale tebe se neptali na nic.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
ona	Oni se ptali po ní, ale jí se neptali na nic.
oni	Oni se ptali po nich, ale jich se neptali na nic.
on	Oni se ptali po něm, ale jeho se neptali na nic.
my	Oni se ptali po nás, ale nás se neptali na nic.
vy	Oni se ptali po vás, ale vás se neptali na nic.
ono	Oni se ptali po něm, ale jeho se neptali na nic.
já	Oni se ptali po mně, ale mě se neptali na nic.
ty	Oni se ptali po tobě, ale tebe se neptali na nic.

b. Locative and dative contrasted.

Stimulus: Mluvili o vás a poslali to vám.

Cue: já

Response: Mluvili o mně a poslali to mně.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
ty	Mluvili o tobě a poslali to tobě.
oni	Mluvili o nich a poslali to jim.
ona	Mluvili o ní a poslali to jí.
my	Mluvili o nás a poslali to nám.
on	Mluvili o něm a poslali to jemu.
ono	Mluvili o něm a poslali to jemu.
vy	Mluvili o vás a poslali to vám.
já	Mluvili o mně a poslali to mně.

c. Locative and accusative contrasted

Stimulus: Novákovi na ní záležití, Novák ji hledá.

Cue: on

Response: Novákovi na něm záležití, Novák ho hledá.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
vy	Novákovi na vás záležití, Novák vás hledá.
ty	Novákovi na tobě záležití, Novák tě hledá.
ono	Novákovi na něm záležití, Novák ho hledá.
oni	Novákovi na nich záležití, Novák je hledá.
já	Novákovi na mně záležití, Novák mě hledá.
my	Novákovi na nás záležití, Novák nás hledá.
ona	Novákovi na ní záležití, Novák ji hledá.
on	Novákovi na něm záležití, Novák ho hledá.

Exercise 3.

In the following statements replace the direct and indirect object nouns (and their modifiers) with pronouns in the appropriate case.

Stimulus: Já jsem to po Novákovi nechtěl.

Response: Já jsem to po něm nechtěl.

	<u>(Cover this part.)</u>	<u>Case</u>
Já jsem Boženě psal.	Já jsem jí psal.	Dat.
Volali jsme paní Lhotskou.	Volali jsme ji.	Acc.
On to slyšel o tom děvčeti.	On to slyšel o něm.	Loc.
Mně na těch letcích záležití.	Mně na nich záležití.	Loc.

	<u>(Cover this part.)</u>	<u>Case</u>
Podívejte se na ty vojáky!	Podívejte se na ně!	Acc.
Nesmějte se těm děvčatům!	Nesmějte se jim!	Dat.
Bez Franty tam nepůjdu.	Bez něho (něj) tam nepůjdu.	Gen.
Poslali jsme to po těch nováčcích.	Poslali jsme to po nich.	Loc.
Byli jsme u paní Nové.	Byli jsme u ní.	Gen.
Slyšel jsem to od studentů.	Slyšel jsem to od nich.	Gen.
Slyšel jsem to o studentech.	Slyšel jsem to o nich.	Loc.
Nedávejte to dětem.	Nedávejte to jim.	Dat.
Ona mluví jen o svých dětech.	Ona mluví jen o nich.	Loc.
Oni přišli od Karla.	Oni přišli od něj (něho).	Gen.

ADVERBS FROM ADJECTIVES

Study the grammar notes of Lesson 87, Czech Basic Course, Volume IV, pages 179 through 181.

Recapitulation

If the stem of the adjective ends in -ď, -ť, -ň, -p, -b, -m or -v, the adverb ends in -ě.

Remember: the combination of -ď, -ť, -ň and -ě is always written as -dě, -tě, -ně.

Examples:

Ona vypadá mladě, čistě,
pěkně. Pronounce: mlade,
čiste, pěkne.

She looks young, clean, nice.

On mluví hloupě.

He talks foolishly.

Chová se hrubě.

He (she) behaves rudely.

Čekala trpělivě.

She waited patiently.

Všichni vypadali zdravě.

They all looked healthy.

If the stem of the adjective ends in -h, -ch, -k or -r, the ending is changed to -z, -š, -c or -ř respectively when the adverb ends in -e.

Examples:

Zaplatil to draze.

He paid for it dearly.

Oni mluvili tiše.

They spoke quietly.

To je vysoce důležité.

That's highly important.

Já ho slyším dobře.

I hear him well.

These consonants do not change when the adverb ends in -o (primary meaning). These are used as the predicate.

Examples:

Tady je draho.	It's expensive here. (Cost of living is high here.)
Letos je sucho.	It's dry this year.
To okno je vysoko.	That window is high.
Venku je mokro.	It's wet outside.

If the stem of the adjective ends in -l, -s or -z, the ending is -e.

Examples:

Jako obvykle on to dělá sám.	He is doing it alone as usual.
On se na všechno dívá úzkoprse.	He views everything narrow-mindedly.
To mi vypadá cize.	That looks strange to me.

Soft adjectives form adverbs only by adding -e or -ě to the stem.

Exercise 1.

In the following exercises complete the Czech statements by replacing the adjectives with adverbs.

Stimulus: On se díval ...
 Cue: zvědavý
 Response: On se díval zvědavě.

a.	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Oni vypadají ...	zdravý	zdravě
On mluví ...	laskavý	laskavě
Slyšeli jsme ho jen ...	slabý	slabě
Oni pracují ...	spolehlivý	spolehlivě
Oni mluví ...	zajímavý	zajímavě
On mluví ...	hrubý	hrubě
Oni poslouchají ...	slepý	slepě
Já jsem mu to řekl ...	soukromý	soukromě

b.	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Oni to vědí ...	jistý	jistě
On to dělá ...	čistý	čistě
Ona vypadá ...	mladý	mladě
Oni to dělají ...	šikovný	šikovně
To vypadá ...	strašný	strašně

c.	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Oni se mají ...	dobrý	dobře
On se obléká ...	starý	staře
On to udělal ...	lehký	lehce
On pracuje ...	těžký	těžce
Ona píše ...	jednoduchý	jednoduše
On k nám mluvil ...	suchý	suše

d.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Oni tam byli ...	dlouhý	dlouho
Tady je moc ...	tichý	ticho
My tam chodíme ...	častý	často
To letadlo letí moc ...	vysoký	vysoko
Ona bydlí tady ...	blízky	blízko
Včera bylo ...	dušný	dušno
Zítřka bude ...	jasný	jasno
My jsme tam jeli ...	přímý	přímo

e. -e, -ě and -o endings contrasted:

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Ona mu to říkala ...	tichý	tiše
Tam bylo ...	tichý	ticho
V zimě se oblékáme ...	teplý	teple
Dnes je ...	teplý	teplo
To je _____ důležitý dokument.	vysoký	vysoce
Ta stíhačka je ...	vysoký	vysoko
On to zaplatil ...	drahý	draze
Tady je moc ...	drahý	draho
Já o tom tak _____ nic nevím.	daleký	dalece
Nepřítel je ještě ...	daleký	daleko
Ona se obléká jen ...	lehký	lehce
Oni tu zkoušku udělají ...	lehký	lehko (or lehce)

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
On vždycky mluví ...	suchý	suše
Letos je všude ...	suchý	sucho

f. -sky, -cky endings:

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Oni mluví dobře ...	český	česky
Já rozumím ...	ruský	rusky
Oni mluví spolu ...	polský	polsky
On to říká ...	anglický	anglicky
Ona je _____ nespolehlivá.	politický	politicky
Chovají se moc ...	přátelský	přátelsky
On je _____ slabý.	fyzický	fyzicky
Dnes je ...	hezký	hezky

g. Adverbial forms of jiný:

	<u>Cue</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Ona bydlí ...	jiný	jinde
Oni mají byt ...	jiný	jinde
Podívejte se ...	jiný	jinam
Proč nejdete ... ?	jiný	jinam
Ja to udělám _____, ne dnes.	jiný	jindy
To nebylo včera, to bylo ...	jiný	jindy
Oni jdou _____, ne tudy.	jiný	jinudy

	<u>Cue</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Tam není most, musíte jet ...	jiný	jinudy
Vy to děláte _____ než já.	jiný	jinak
Já se na to dívám ...	jiný	jinak

h. Adverbs from soft adjectives:

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
On se dostal ven z ČSSR ...	ilegální	ilegálně
Já jsem se dostal do Ameriky ...	legální	legálně
Budějovice jsou _____ od Prahy.	jižní	jižně
To mi zní (sounds) ...	cizí	cize
Karlovy Vary jsou _____ od Prahy.	západní	západně

Note: The verb vypadat (to look) can also take an adjective in colloquial Czech: Vypadáš zdravý, nemocný, nachlazený (You look healthy, sick, chilled) when referring to a person's physical appearance or state of health.

Exercise 2.

a. In this exercise answer the pairs of questions using the proper forms of the adjectives given.

Stimulus: Jaký je on? (Jak on mluví?)
 Cue: hloupý
 Response: On je hloupý. (On mluví hloupě.)

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Jaký je on člověk? Jak se chová?	hrubý	On je hrubý člověk. Chová se hrubě.
Jaká je ona? Jak pracuje?	trpělivý	Ona je trpělivá. Pracuje trpělivě.
Jaký byl? Jak vypadal?	zdravý	Byl zdravý. Vypadal zdravě.
Jakou práci on dělá? Jak jdou vaše hodinky?	přesný	On dělá přesnou práci. Moje hodinky jdou přesně.
Jakou zprávu máte? Jak se chová?	důležitý	Já mám důležitou zprávu. Chová se důležitě.
Jakého muže jste tam viděl? Jak ona vypadá?	mladý	Viděl jsem tam mladého muže. Ona vypadá mladě.
Jaké počasí bude zítra? Jak se nemusíte obléct?	teplý	Zítra bude teplé počasí. Nemusím se obléct teple.
Jaký je ten člověk? Jak se na to dívá?	úzkoprsý	Ten člověk je úzkoprsý. On se na to dívá úzkoprsě.
Jaká je jejich výzbroj? Jak se Božka obléká?	starý	Jejich výzbroj je stará. Božka se obléká staře.
Jaký pochod jste měli? Jak dlouho jste odpočívali?	krátký	Měli jsme krátký pochod. Odpočívali jsme jen krátce.
Jaké cvičení jste měli? Mluvili jste o něm krátce?	dlouhý	Měli jsme dlouhé cvičení. Ne, mluvili jsme o něm dlouze.
Jaká byla ta noc? Jak jste šli?	tichý	Ta noc byla tichá. Šli jsme tiše.
Jaký zákazník on je? Kdy on sem chodí?	častý	On je častý zákazník. On sem chodí často.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Jaký to byl den?	dusný	To byl dusný den.
Jak bylo venku?		Venku bylo dusno.
Jakou knihu čtete?	anglický	Já čtu anglickou knihu.
Jak spolu mluvíte?		Mluvíme spolu anglicky.
Jaký uprchlík to byl?	český	To byl český uprchlík.
Jak jste se na to ptal?		Ptal jsem se na to česky.
Jaká rota tam je?	pěší	Tam je pěší rota.
Jak oni chodí?		Oni chodí pěšky.
Jaký člověk to byl?	cizí	To byl cizí člověk.
Jak vám zní to slovo?		To slovo mi zní cize.
Jaký vítr je tam?	severní	Tam je severní vítr.
Kde je Liberec?		Liberec je severně od Prahy.

b. In this exercise answer the three questions using the proper forms of the adjectives given.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Jaký je tam vítr?	teplý	Tam je teplý vítr.
Jak je tam?		Tam je teplo.
Jak se obléká?		Obléká se teple.
Jaký je dnes den?	jasný	Dnes je jasný den.
Jak je tam?		Tam je jasno.
Jak on mluví?		On mluví jasně.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Jaký důstojník to byl?	vysoký	To byl vysoký důstojník.
Kde byla ta stíhačka?		Ta stíhačka byla vysoko.
Jak důležitá byla ta zpráva?		Ta zpráva byla vysoce důležitá.
Jaké počasí je tam?	chladný	Tam je chladné počasí.
Jak je tam?		Tam je chladno.
Jak on mluví?		On mluví chladně.

c. Complete the following sentences by giving the proper endings to the adjectival stems.

Stimulus: On je příliš ...
On se chová ...

Cue: hrub-

Response: On je příliš hrubý.
On se chová hrubě.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Ta stanice je ...	slab-	slabá
Dnes ji slyšíme ...		slabě
Ona je moc ...	trpěliv-	trpělivá
Ona čeká ...		trpělivě
Ten člověk je ...	zdrav-	zdravý
On vypadá ...		zdravě, zdravý
Ten student je ...	přesn-	přesný
On pracuje ...		přesně
On je na to moc ...	dobr-	dobrý
On to napsal moc ...		dobře
On je tady ...	čast-	často
On je náš _____ zákazník.		častý

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Byla _____ noc.	jasn-	jasná
Celou noc bylo ...		jasno
To byl _____ přechod.	lehk-	lehký
Přes hranice se dostali ...		lehko
To je _____ důstojník.	česk-	český
Ten důstojník mluví ...		česky
To byl _____ pluk.	pěš-	pěší
Oni šli na cvičení ...		pěšky
To jsou jeho _____ papíry.	osobn-	osobní
On tam jel ...		osobně

Exercise 3.

In this exercise use the proper form of the adjective or adverb, whichever is applicable.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
On se vždy chová ...	hrubý	hrubě
Ona je moc ...	trpělivý	trpělivá
My pracujeme ...	pořádný	pořádně
Vy to děláte moc ...	dobrý	dobře
Za války bylo ...	zlý	zle
On je _____ člověk.	trpělivý	trpělivý
Ta budova je ...	vysoký	vysoká
Ten vlak jezdí ...	přesný	přesně
Moje hodinky jsou ...	přesný	přesné
Moje hodinky jdou ...	přesný	přesně

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
On mluvil jen ...	krátký	krátce
Ona se vždy obléká ...	teplý	teple
To slovo zní ...	cizí	cize
My chodíme rádi ...	pěší	pěšky
Ta zpráva je _____ důleži- tá.	vysoký	vysoce.

Lesson 88

COMPARISON OF ADJECTIVES

Study comparison of adjectives in Lesson 88, Czech Basic Course, Volume IV, pages 189 through 191.

The adjectives have three different forms that indicate three degrees of quality:

1. The first degree (positive): nový, drahý (new, expensive)
2. The second degree (comparative): novější, dražší (newer, more expensive)
3. The third degree (superlative): nejnovější, nejdražší (the newest, the most expensive)

There are three endings for the comparative:

1. -ější, -ejší
2. -ší
3. -í

The majority of adjectives (those with stems ending in neutral consonants or the hard consonant -n, some adjectives ending in -r and -t, and all soft adjectives) form the comparative by adding -ější, -ejší to the stem:

hloupý	foolish	hloupější
známý		známější
nový		novější
teplý		teplejší
veselý	merry	veselejší
cizí		cizejší
silný	strong	silnější
důležitý	important	důležitější
rudý		rudější
moderní		modernější
nervózní		nervóznější

Note: -ější follows the consonants b, p, m, v, d, t and n; all the other consonants are followed by -ejší. The comparative of the adjective horký (hot) is horčejší. The adjectives ending in -ský and -cký also add -ejší after changing sk to št and ck to čt.

Examples:

přátelský	přátelštější
lidský (human)	lidštější
demokratický	demokratičtější
praktický (practical)	praktičtější

Adjectives ending in -dý, -hý and -chý and some adjectives ending in -tý, -rý and -ký add -ší to form the comparative:

mladý	mladší
drahý	dražší
tichý	tišší
bohatý	bohatší
starý	starší
vysoký	vyšší
daleký (distant)	další
blízký	blížší
těžký	těžší

Note: Before the ending -ší the following changes in the stem consonants occur: h becomes ž, ch becomes š, z becomes ž and s becomes š.

The stem ending -k, -ok or -ek is dropped before the comparative ending -ší.

Adjectives ending in -bý can end in either -ší (which is more common) or -ější (less common):

hrubý	hrubší	hrubější
slabý	slabší	slabější

Some adjectives ending in -ký form the comparative by adding -í after changing k to č:

lehký	lehčí
hezký	hezčí
mělký (shallow)	mělčí
měkký	měkčí
tenký	tenčí

To form the superlative, the prefix nej- is added to the comparative:

<u>Positive</u>	<u>Comparative</u>	<u>Superlative</u>
teplý	teplejší	nejteplejší
bledý	bledší	nejbledší
hezký	hezčí	nejhezčí
dobrý	lepší	nejlepší

Note: The comparative and superlative forms of adjectives are declined the same way as soft adjectives.

Examples:

N. To je nejlepší student.	That's the best student.
G. Zeptejte se toho nejlepšího studenta.	Ask that best student.
D. Píše jen nejhezčím děvčatům.	He writes only to the most beautiful girls.
A. Já potřebuju toho lepšího studenta.	I need that better student.
L. Mluví jen o nejhezčích děvčatech.	He talks only about the most beautiful girls.

Examples of the usage of the positive, comparative and superlative:

The positive

On je moc dobrý student.
To je moc hezké děvče.

Also after tak ... jako, ne tak ... jako:

Brno není tak velké jako Praha.
Karel má tak dobrého učitele jako já.
On nemá tak velkou skříň jako já.

The comparative

To express "than" in a comparative sentence use než:

Praha je větší než Brno.
Tenhle papír je tenčí než tamten.

Note: In some sentences než tamten can be implied.

The superlative

The superlative is normally used with z, ze and the genitive:

Karel je nejlepší z celé třídy.	Charles is the best in the whole class.
Washington je ze všech měst nejdražší.	Washington is the most expensive of all cities.

Note: The position of the superlative in the sentence is determined by the stress. At the end of the sentence it is used for emphasis.

The superlative degree also can be used without the preposition z, ze:

To je nejvyšší vrchol (point) těch hor.	That's the highest point of those mountains.
To je nejlepší hodina celého dne.	That's the best class period of the whole day.

Exercise 1.

In the following exercises use the proper comparative forms of the adjectives.

- a. Stimulus: Ten oblek je teplý.
Response: Tenhle oblek je teplejší (než tamten).

(Cover this part.)

Ta stíhačka je rychlá.

Tahle stíhačka je rychlejší.

Ten stůl je čistý.

Tenhle stůl je čistější.

Ta káva je laciná.

Tahle káva je lacinější.

Ten vůz je silný.

Tenhle vůz je silnější.

To okno je špinavé.

Tohle okno je špinavější.

Ta voda je horká.

Tahle voda je horčejší.

Ta věc je důležitá.

Tahle věc je důležitější.

Ten student je schopný.

Tenhle student je schopnější.

Ten mechanik je zkušený.

Tenhle mechanik je zkušenější.

- b. Stimulus: Pan Novák je upřímný, ale ...
 Cue: paní Nováková
 Response: paní Nováková je upřímnější.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Pravý břeh je příkrý, ale ...	levý břeh	je příkřejší
Tonda je chytrý, ale ...	Franta	je chytřejší
Poručík má důležitou práci, ale ...	kapitán	má důležitější práci
Helena je laskavá (kind), ale ...	její maminka	je laskavější
Tamtén film byl hloupý, ale ...	tenhle film	je hloupější
Luhačovice jsou známé, ale ...	Karlovy Vary	jsou známější
Východní vítr je stu- dený, ale ...	severní vítr	je studenější

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Božena je silná, ale ...	Vlasta	je silnější
Ten oblek je moderní, ale ...	tenhle oblek	je modernější

Note: Luhačovice is a spa town in Moravia.

c. In this exercise use the proper comparative forms of the adjectives in between slash marks.

Stimulus: On je /přátelský/ než ona.

Response: On je přátelštější než ona.

	<u>(Cover this part.)</u>
Amerika je /demokratický/ než jiné státy.	demokratičtější
Světlá barva je /praktický/ než tmavá.	praktičtější
Ona je /nepřátelský/ než on.	nepřátelštější

d.

	<u>(Cover this part.)</u>
Škoda má /slabý/ motor než tatra.	slabší
Božena je /mladý/ než Franta.	mladší
Jeho bratr je /starý/ než on.	starší
Tenhle materiál je /hrubý/ než tamten.	hrubší
Káva je /drahý/ než čaj.	dražší
Tahle třída je /tichá/ než tamta.	tišší
Tohle lůžko je /krátké/ než tamto.	kratší
Tahle zkouška je /těžký/ než tamta.	těžší

e.

(Cover this part.)

Dunaj je /hluboký/ než Labe.	hlubší
Major je /vysoký/ než kapitán.	vyšší
Labe je /široký/ než Vltava.	širší
Tahle ulice je /úzký/ než tamta.	užší

f. Finish the sentence using the correct adjective.

Stimulus: Můj bratr je hezký, ale jeho je ...

Response: Můj bratr je hezký, ale jeho je hezčí.

(Cover this part.)

Jeho zkouška byla lehká, ale moje byla ...	lehčí
Tahle stěna je tenká, ale tamta je ...	tenčí
Tahle řeka je mělká (shallow), ale tamta je ...	mělčí
Tenhle dům je hezký, ale tamten je ...	hezčí
Tahle židle je měkká, ale tamta je ...	měkčí

g. Irregular comparatives.

(Cover this part.)

Můj vůz je dobrý, ale jeho je ...	lepší
Ta první zpráva byla špatná, ale ta druhá je ...	horší
Její pes je zlý, ale jeho je ...	horší
Tehle dům je velký, ale tamten je ...	větší

(Cover this part.)

Pan Novák je malý, ale pan Svoboda je ...	menší
Tenhle článek je dlouhý, ale tamten je ...	delší

Exercise 2.

In this exercise change the positive degree to the comparative.

Stimulus: Ten pes je zlý.
Response: Tenhle pes je horší (zlejší).

(Cover this part.)

To auto je rychlé.	Tohle auto je rychlejší.
Ta zpráva je dlouhá.	Tahle zpráva je delší.
Ten film je hloupý.	Tenhle film je hloupější.
Ten článek je krátký.	Tenhle článek je kratší.
Ty hodinky jsou přesné.	Tyhle hodinky jsou přesnější.
Ten chleba je suchý.	Tenhle chleba je sušší.
Ten posudek je příznivý.	Tenhle posudek je příznivější.
Ten hoch je nešikovný.	Tenhle hoch je nešikovnější.
Ten důstojník je zapomnětlivý.	Tenhle důstojník je zapomnětlivější.
Ten článek je kritický.	Tenhle článek je kritičtější.
Ta káva je drahá.	Tahle káva je dražší.
To místo je dobré.	Tohle místo je lepší.
Ten dopis je přátelský.	Tenhle dopis je přátelštější.
Ta ulice je tichá.	Tahle ulice je tišší.

(Cover this part.)

To letiště je velké.

Tohle letiště je větší.

Ta řeka je hluboká.

Tahle řeka je hlubší.

Ten plot je nízký.

Tenhle plot nižší.

Ta dívka je hezká.

Tahle dívka je hezčí.

Ta cesta je špatná.

Tahle cesta je horší.

Exercise 3.

a. In the following exercise use the superlative form of the adjectives.

Stimulus: Florida je teplý stát.

Response: Florida je nejteplejší stát.

(Cover this part.)

Mississippi je dlouhá americká řeka.

nejdelší

Praha je velké čs. město.

největší

První rota má dobré výsledky.

nejlepší

Třetí četa má špatné výsledky.

nejhorší

V létě je den dlouhý.

nejdelší

Labe je široká čs. řeka.

nejširší

Tahle látka je tenká.

nejtenčí

Tenhle material je hrubý.

nejhrubší

Pistole má krátkou hlaveň.

nejkratší

Letos je suchý rok.

nejsušší

Světlá barva je praktická.

nejpraktičtější

Tahle káva je laciná.

nejlacinější

(Cover this part.)

Tyhle zprávy jsou spolehlivé.

nejspolehlivější

On je na tu práci kvalifikovaný.

nejkvalifikovanější

b. In the following exercise complete the Czech statements by using the superlative form of the adjectives in between slash marks.

Stimulus: Franta je /dobrý/ student z celé třídy.

Response: Franta je nejlepší student z celé třídy.

(Cover this part.)

Pistole je /malá/ ze všech zbraní.

nejmenší

Z těch tří stolů tenhle je /velký/.

největší

Labe je /dlouhé/ ze všech čs. řek.

nejdelší

Tahle místnost je ze všech /tmavá/.

nejtmavší

Tenhle papír je z těch čtyř /tenký/.

nejtenčí

Karel je z nás /mladý/.

nejmladší

Helena je ze všech /šikovná/.

nejšikovnější

Z těch tří poručíků Svoboda je /schopný/.

nejschopnější

Z těch hor Tatry jsou /vysoké/.

nejvyšší

Exercise 4.

Go through the reading exercise for Lesson 88, Volume IV, page 191.

Lesson 89

ADVERBS FROM COMPARATIVES AND SUPERLATIVES

Study the grammar notes of Lesson 89, Czech Basic Course, Volume IV, pages 200 through 202.

Adverbs derived from adjectives denoting qualities may also have degrees of comparison, i.e.:

The positive: Já mluvím rychle. (I talk fast.)

The comparative: Ty mluvíš rychleji. (You talk faster.)

The superlative: Ona mluví nejrychleji. (She talks fastest.)

The adverbs form the comparative by adding the ending -ěji, -ěji to the stem. The superlative is formed by adding the prefix nej- to the comparative.

<u>The Positive</u>	<u>The Comparative</u>	<u>The Superlative</u>
silně	silněji	nejsilněji
slabě	slaběji	nejslaběji
slušně	slušněji	nejslušněji
správně	správněji	nejsprávněji
vážně	vážněji	nejvážněji
hloupě	hloupěji	nejhloupěji
důležitě	důležitěji	nejdůležitěji
mladě	mlaději	nejmlaději
spolehlivě	spolehlivěji	nejspolehlivěji
tiše	tišeji	nejtišeji
jednoduše	jednodušeji	nejjednodušeji

Adverbs ending in -ko, -oko, -eko form the comparative by dropping this ending and adding -ě, -e. The consonant preceding these endings is "softened," and the stem vowel, if short, is prolonged:

<u>The Positive</u>	<u>The Comparative</u>
blíz <u>ko</u>	blíž, blíže
níz <u>ko</u>	níž, níže
těž <u>ko</u>	tíž, tíže
vys <u>ko</u>	výš, výše
širo <u>ko</u>	šíř, šíře
dale <u>ko</u>	dál, dále

Irregular comparison of adverbs:

<u>The Positive</u>	<u>The Comparative</u>	<u>The Superlative</u>
dobře	líp, lépe	nejlíp, nejlépe
špatně, zle	hůř, hůře	nejhůř, nejhůře
mnoho, moc	víc, více	nejvíc, nejvíce
málo	míň, méně	nejmíň, nejméně
dlouho	dýl, déle	nejdýl, nejdéle
draho	draž, draže	nejdraž, nejdraže
brzo, brzy	dřív, dříve	nejdřív, nejdříve

Note: The forms blíž, výš, líp, etc., are used more often in colloquial Czech. The forms blíže, výše, lépe, etc., are literary.

Observe the following sentences:

Daří se mu hůř a hůř.	He's going from bad to worse.
Má toho míň a míň.	He has less and less of it.
On toho chce víc a víc.	He wants more and more of it.
Tady je pořád draž a draž.	Things are getting more and more expensive all the time.

Observe the usage of co plus the superlative:

Jeďte co nejrychleji!
 Udělejte to co nejdřív!
 To hlášení musí být hotové
 co nejdřív.
 Ona chce mít co nejlepší
 výsledky.

Drive as fast as possible!
 Do it as soon as possible!
 That report must be completed
 (ready) as soon as possible.
 She wants her results to be as
 good as possible.

Exercise 1.

In the following exercises replace the positive with the comparative.

Stimulus: Dnes je /teplo/ než včera.
 Response: Dnes je tepleji než včera.

a.

(Cover this part.)

Auto jede /rychle/ než autobus.	rychleji
Božena mluví /tiše/ než Vlasta.	tišeji
Karel jezdí /pomalu/ než já.	pomaleji
V téhle třídě je /teplo/ než v tamté.	tepleji
Loni bylo /lacino/ než letos.	laciněji
Franta mluví /hlasitě/ než Karel.	hlasitěji
V noci je /chladno/ než ve dne.	chladněji
On to může udělat /snadno/ než já.	snadněji
Ten nový mechanik pracuje /spolehlivě/ než Novák.	spolehlivěji
Ona vypadá /vážně/ než on.	vážněji
Ten voják mluví /správně/ česky než ten letec.	správněji

b.

(Cover this part.)

Tohle letadlo letí /vysoko/ než tamto.

výš, výše

My jsme seděli /nízko/ než oni.

níž, níže

Bratislava je /daleko/ od Prahy než Brno.

dál, dále

V Německu je /draho/ než v Československu.

draž, draže

Plzeň je /blízko/ Prahy než Budějovice.

blíž, blíže

Ten major se učí /těžko/ než ten poručík.

tíž, tíže

c.

(Cover this part.)

Ten student mluví /dobře/ česky než anglicky.

líp, lépe

Letos se máme /zle/ než loni.

hůř, hůře

Já teď jím /málo/, než když jsem byl mladý.

míň, méně

Tenhle vůz vypadá /dobře/ než tamten.

líp, lépe

Teď máme tady /mnoho/ studentů než loni.

víc, více

Ona spí /dlouho/ než on.

dýl, déle

Tady je /draho/ než na východě.

draž, draže

Oni jsou tady /brzo, brzy/ než v osm hodin.

dřív, dříve

Exercise 2.

a. Complete the following statements by adding the comparative.

Stimulus: Venku je teplo, ale tady je ...
Response: Venku je teplo, ale tady je tepleji

(Cover this part.)

Můj vůz jede tiše, ale jeho jede ...	tišeji
Ten první film trval dlouho, ale ten druhý trval ...	dýl, déle
Dnes je tady moc lidí, ale včera jich bylo ...	víc, více
Franta pracuje těžce, ale jeho bratr pracuje ...	tíž, tíže
Loni pršelo málo, ale letos prší ...	míň, méně
Havlovi se daří špatně, ale Beranovi se daří ...	hůř, hůře
My bydlíme daleko, ale oni bydlí ...	dál, dále

b. In the following exercise replace the positive with the comparative.

Stimulus: Starší člověk se učí /těžko/ než mladý.
Response: Starší člověk se učí tíž /tíže/ než mladý.

(Cover this part.)

Čs. divize má o mnoho /málo/ vojáků než americká.	míň, méně
Jeho družstvo se vrátilo o moc /pozdě/ než moje.	později
Na východě je o něco /lacino/ než tady.	laciněji

(Cover this part.)

My jsme tam zůstali o něco /dlouho/ než oni.	dýl, déle
Já mám fotbal o moc /rád/ než hokej.	raději, radši, rádš
Kávu mám o trochu /rád/ než čaj.	raději, radši, rádš
To kino je o něco /blízko/ než ten hotel.	blíž, blíže
Ona mluví o něco /pomalu/ než já.	pomaleji

Exercise 3.

a. In the following exercise replace the positive with the superlative.

Stimulus: Studenti tady musí být /pozdě/ v osm hodin.
Response: Studenti tady musí být nejpozději v osm hodin.

(Cover this part.)

Z těch tří vozů jeho jede /tiše/.	nejtišeji
Z těch pěti střelců tenhle střílí /přesně/.	nejpřesněji
Dnes ráno ona tady byla /brzo, brzy/.	nejdřív
Naše rota střílela včera /špatně/.	nejhůř, nejhůře
Tihle studenti jsou tady /dlouho/.	nejdýl, nejdéle
Tenhle vůz lidi kupujou /mnoho, moc/.	nejvíc
Udělejte to co /důkladně/!	nejdůkladněji
V každém případě postupte co /daleko/!	nejdál, nejdále
Postupujte co /opatrně/!	nejopatrněji
Napište to hlášení co /rychle/!	nejrychleji

b. In this exercise use the comparative and the superlative.

Stimulus: To první auto jelo rychle.

Response: Ale to druhé auto jelo rychleji a to třetí jelo nejrychleji.

(Cover this part.)

Ten první cíl je daleko.

Ale ten druhý cíl je dál a ten třetí je nejdál.

Vaše první rána byla vysoko.

Ale vaše druhá rána byla výš a ta třetí byla nejvýš.

Přes tu první překážku jsme se dostali těžko.

Ale přes tu druhou překážku jsme se dostali tíž a přes tu třetí nejtíž.

Tu první zkoušku udělala dobře.

Ale tu druhou zkoušku udělala líp a tu třetí nejlíp.

První četa střílela špatně.

Ale druhá četa střílela hůř a ta třetí střílela nejhůř.

V té první třídě je málo studentů.

Ale v té druhé třídě je méně studentů a v té třetí je nejméně.

První rota začala ustupovat pozdě.

Ale druhá rota začala ustupovat později a ta třetí nejpozději.

První den jsme šli dlouho.

Ale druhý den jsme šli déle a ten třetí nejdéle.

To první auto koupil draho.

Ale to druhé auto koupil draž a to třetí nejdraž.

Exercise 4.

Go through the reading exercise for Lesson 89, Czech Basic Course, Volume IV, page 202.